

20. obletnica plebiscita

Milijon

289 tisoč 369
za samostojno Slovenijo

Razstava Arhiva Republike Slovenije ob 20. obletnici plebiscita za samostojno in neodvisno Republiko Slovenijo

Prva postavitev: Cankarjev dom, 24. december 2010 – 19. januar 2011

Avtorici razstave: Alenka Starman in Vesna Gotovina
Projektna skupina: Jernej Križaj, Jasmina Kogovšek, Maja Povalej,
Boštjan Smole, Gašper Šmid, Žarko Štrumbl
Avtorja kataloga: Alenka Starman in Jernej Križaj
Strokovni pregled: prof. dr. Božo Repe

Oblikovanje razstave in kataloga: Futura DDB

Operativni postavljalec razstave: RPS d.o.o.

Lektoriranje in prevodi v angleščino: EuroCat, Jernej Furlan k.d.

Izdal in založil: Arhiv Republike Slovenije

Tisk: Eurograf

Naklada: 1000 izvodov

Ljubljana 2010

Redka je priložnost, da lahko pripravimo razstavo, ki govori o tako zelo pomembnem in hkrati tako izrazito pozitivnem dogodku v zgodovini Slovenije in Slovencev. V Arhivu Republike Slovenije smo veseli, ker lahko s tovrstnim obujanjem zgodovinskega spomina predstavimo vzdušje pogumnoega optimizma, ki je pred dvajsetimi leti družilo slovenske državljanе. Cilj razstave je ravno to, da se izpostavi demokratičnost in ljudskost odločitve, ki je v svojem bistvu sicer bila politična, a je običajno vlogo strank in politikov potisnila v ozadje. Ob tem, ko slavimo dogodek, ki je postavil temelje države in družbene ureditve, v kateri živimo, si želimo, da do naslednjega obdobja, v katerem bomo doživeli vzdušje splošne enotnosti, odločnosti in sloge, ne bo potrebno čakati novih dvajset let.

dr. Dragan Matić
direktor Arhiva Republike Slovenije

"It is a rare occasion to prepare an exhibition that tells the story of such an important and, at the same time, distinctly positive event in the history of Slovenia and Slovences. We, at the Archives of the Republic of Slovenia, are pleased that by thus awakening a historical memory, we are able to represent the atmosphere of courageous optimism which joined together citizens of Slovenia twenty years ago. The purpose of the exhibition is precisely to stress the democracy and populism of the decision which, though political in its essence, pushed the normal function of political parties and politicians to the background. As we celebrate this special event that laid the foundations of the country and the social system in which we live, we wish that reaching yet another period of general unity, determination and harmony will not claim an additional twenty years."

Dr. Dragan Matić
Director of the Archives of the Republic of Slovenia

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

94(497.4)"1990"(083.824)

RAZSTAVA Arhiva Republike Slovenije ob 20. obletnici plebiscita za samostojno in neodvisno Republiko Slovenijo (2010 ; Ljubljana)
Miliyon 289 tisoč 369 : 20. obletnica plebiscita za samostojno Slovenijo / Razstava Arhiva Republike Slovenije ob 20. obletnici plebiscita za samostojno in neodvisno Republiko Slovenijo, Cankarjev dom, 24. december 2010-19. januar 2011 ; [avtorja kataloga Alenka Starman in Jernej Križaj ; prevodi v angleščino Eurocat, Jernej Furlan]. - Ljubljana : Arhiv Republike Slovenije, 2010. - (Publikacije Arhiva Republike Slovenije. Katalogi ; zv. 34)

ISBN 978-961-6638-14-2

1. Gl. stv. nasl. 2. Starman, Alenka 3. Križaj, Jernej, 1983-
253893888

Na vprašanje, kaj smo državljeni Slovenije pridobili s plebiscitom, smo odgovorili: »Državljeni Slovenije smo pridobili samostojno državo.«

S plebiscitom kot vseljudsko odločitvijo, kot trenutkom poenotenja slovenskega naroda, je bil narejen eden ključnih korakov k osamosvojitvi Slovenije. V letu 2010 tako praznujemo že 20. obletnico prelomnega obdobja slovenske zgodovine, ko je ob več kot 93-odstotni udeležbi na vprašanje, ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država, odgovorila z DA **milion, 289 tisoč 369** vseh vpisanih v volilne imenike.

Z razstavo, ki smo jo pripravili v Arhivu Republike Slovenije, želimo obuditi spomin na pozitivno razpoloženje ljudi v obdobju pred in po, zlasti pa na dan plebiscita. Na dan plebiscita je večina ljudi, polna upanja in vznesenih obrazov odhajala na volišča. Zavedali so se, da obkrožen DA na glasovnici predstavlja majhen, a vendarle pomemben delček mozaika pri skupni odločitvi, da Slovenija postane samostojna in neodvisna država. Temeljna ideja razstave je, da se ponovno podoživi pozitivno vzdušje izpred 20 let, ki ga danes še kako potrebujemo, ko moramo ponovno združiti moči za boljši jutri. Z razstavo želimo nagovoriti najširši krog ljudi, še posebej pa mlade, ki se šolajo, in jih tako spomniti, da so njihovi očetje in matere v ključnem obdobju slovenske zgodovine znali stopiti skupaj in z optimizmom zreti v samostojno prihodnost.

Razstava je zasnovana na treh sklopih. V prvem in hkrati najobsežnejšem sklopu – obdobju pred plebiscitom, je prikazana enotnost slovenske politike, ki je s plebiscitom kot obliko neposredne demokracije slovenskemu narodu prepustila odločitev, v kakšni državi želi živeti. O nepredvidljivi varnostni situaciji pričajo dokumenti organov za notranje zadeve po Sloveniji. Izjemen prispevek k podpori plebiscitu zunaj meja Slovenije so izkazali Slovenci v zamejstvu in po svetu z več tisoč zbranih podpisov in številnimi pismi podpore.

To je nadvse ugodno vplivalo na politično ozračje v plebiscitnih dneh, saj se je okrepil občutek, da gre za zgodovinsko odločitev vsega slovenskega naroda. Javnomenjske raziskave prikazujejo dnevno naraščanje podpore ZA samostojno državo Slovenijo. Osrednji del prvega obdobja je namenjen oglaševalski kampanji, ki je z oglaševalskimi sredstvi (plakati, časopisnimi oglasi, televizijskimi spoti in drugim promocijskim materialom) uspela ustvariti vzdušje pričakovanja radostnega dogodka oziroma je ustvarila slovesno

vzdušje s poudarjanjem, da gre za odpiranje Slovenije navzen in ne za zapiranje v lastne meje. Dan plebiscita odpira vrata na volišče, na dan ljudskega odločanja o predlogu plebiscita. Simulacija volišča, možnost ponovnega glasovanja, neveljavne glasovnice, priložnostne izdaje pisemskih ovojnici in poštnih žigov, fotografski material in televizijski prispevki zaokrožajo druge sklop razstave. Z uradno razglasitvijo rezultatov plebiscita nas v tretjem sklopu razstave pričakajo prizori slavlja, veselega vzdušja na ulicah, ujetih v objektiv fotoaparata. Dotaknili smo se tudi nalog potrebnih za izpolnitve plebiscitnega cilja. Priložnostni zlatnik in srebrnik, izdana ob prvi obletnici plebiscita, pa primerno zaokrožita leto izpolnitve plebiscitnega cilja – samostojne in neodvisne države Slovenije.

Na tem mestu gre zahvala vsem, ki so nam pomagali, da smo na enem mestu zbrali in evidentirali vse ključno gradivo in predmete za čas plebiscita, ter so obenem znali prisluhniti našim željam in potrebam pri postaviti razstave. Še posebej se zahvaljujemo Državnemu volilni komisiji, Uradu Vlade RS za komuniciranje, Državnemu zboru RS, Ministrstvu za notranje zadeve RS, Generalnemu sekretariatu Vlade RS, Ministrstvu za zunanje zadeve RS, Uradu predsednika RS, Zavodu za šolstvo RS, Službi za državne proslave pri Ministrstvu za kulturo RS ter Slovenskemu etnografskemu muzeju, Muzeju novejše zgodovine Slovenije, Narodnemu muzeju Slovenije, Narodni in univerzitetni knjižnici, Cankarjevemu domu, RTV Slovenija in Pošti Slovenije.

Brez kreativnega pristopa podjetja Futura DDB, ki je bilo že pred dvajsetimi leti pomemben del zgodbe o uspehu, ter podjetja RPS, ki je znalo razstavo postaviti v prostor, nam ne bi uspelo. Zahvala gre tudi direktorju in sodelavcem Arhiva Republike Slovenije, ki so sodelovali pri projektu, ter državnemu sekretarju na Ministrstvu za kulturo RS za priložnost, da smo postali del zgodovinskega spomina na čas rojstva naše države Slovenije.

Avtorici razstave: Alenka Starman in Vesna Gotovina

Projektna skupina: Jernej Križaj, Jasmina Kogovšek, Maja Povalej, Gašper Šmid, Žarko Štrumbl, Boštjan Smole

We responded to the question of what we as citizens of Slovenia have acquired with the plebiscite: "As citizens of Slovenia we have acquired an independent country".

The plebiscite, as a pan-national decision, as a moment of the unification of the Slovene nation, has been one of the crucial steps towards the independence of Slovenia. Thus, in 2010 we are already celebrating the twentieth anniversary of the turning point in Slovene history, when with more than a 93-percent voter turnout, the question "Should the Republic of Slovenia become an independent and sovereign country?" was answered "YES" by one million two hundred and eighty-nine thousand three hundred and sixty-nine of all the voters entered on the electoral roll.

With the exhibition prepared at the Archives of the Republic of Slovenia, we want to recall the memory of the positive mood of the people before, after, and especially on the day of the plebiscite. On that day, the majority of people, full of hope and with enraptured faces, headed for the polling stations, fully aware that the encircled "YES" on the ballot paper represents a small, yet important piece of the puzzle leading to the common decision of Slovenia becoming an independent and sovereign country. The fundamental idea of the exhibition is to once again relive the positive atmosphere of 20 years ago, as it is very much needed today, when we must once again reunite our powers for a better tomorrow. The exhibition wants to address the widest circle of people, especially the school population, in order to remind them of their fathers and mothers coming together in the crucial moment in Slovene history, optimistically gazing towards an independent future.

The exhibition is based on three sets. The first and the most extensive set – the period prior to the plebiscite – shows the unity of Slovene politics which used the plebiscite, as a form of direct democracy, to leave the decision of the type of country it wishes to live in up to the Slovene nation. The documents of internal affairs bodies bear witness to the unpredictable safety situation in Slovenia. Outside Slovene borders a remarkable contribution to supporting the plebiscite was made by Slovenes living abroad. By gathering thousands of signatures and letters of support, they favourably influenced the political atmosphere in the days of the plebiscite, strengthening the sensation that this was a historical decision for the entire Slovene nation. Public opinion polls show a daily growth of support FOR the sovereign country of Slovenia. The central part of the first period is dedicated to the advertising campaign that with the means of advertising (posters, newspaper advertisements, television spots and other promotional material) succeeded in creating an atmosphere of expectation of the joyful event or created a solemn atmosphere, emphasising that Slovenia is opening outwards, not closing within its own borders. The day of the plebiscite opens the doors to

the polling station, on the day when the people will decide on the plebiscite proposal. The simulation of the polling station, the possibility of repeated voting, invalid ballot papers, commemorative issues of envelopes and postmarks, photographic material and television coverage round off the second set of the exhibition. In the third set, the official announcement of the poll results leads us to scenes of festivities, the cheerful atmosphere on the streets captured on camera. We have also dealt with the tasks that are necessary for the completion of the plebiscite goal. The commemorative gold and silver coin, issued on the first plebiscite anniversary, appropriately round off the year of achieving the plebiscite goal – an independent and sovereign Slovenia.

On this occasion, we would like to express gratitude to all who have helped us to gather and record all the key material and objects for the time of the plebiscite in one place, and who at the same time have obliged our wishes and needs for setting up the exhibition. Special gratitude goes to the National Electoral Commission, Government Communication Office of the Republic of Slovenia, National Assembly of the Republic of Slovenia, Ministry of the Interior of the Republic of Slovenia, Secretariat-General of the Government of the Republic of Slovenia, Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Slovenia, Office of the President of the Republic of Slovenia, National Education Institute, National Commemorative Events Office at the Ministry of Culture of the Republic of Slovenia, Slovene Ethnographic Museum, National Museum of Contemporary History, National Museum of Slovenia, National and University Library, Cankarjev dom, RTV Slovenija and Pošta Slovenije.

We would not have succeeded if not for the creative approach of the company Futura DBB that had already been an important part of the success story twenty years ago, and the company RPS, which knew how to place the exhibition in space. Gratitude also goes to the director and the co-workers at the Archives of the Republic of Slovenia, who took part in the project, and to the State Secretary of the Ministry of Culture for giving us the opportunity to become part of the historical memory of the time of the birth of our country, Slovenia.

Authors of the exhibition: Alenka Starman and Vesna Gotovina

Project group: Jernej Križaj, Jasmina Kogovšek, Maja Povalej, Boštjan Smole, Gašper Šmid, Žarko Štrumbl,

Ob 20. obletnici plebiscita za osamosvojitev Slovenije

Odločitev, da Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država, za katero so se njeni državljanji izrekli na plebiscitu 23. decembra 1990, je dejanje, s katerim se po svojih posledicah za usodo naroda komaj lahko primerja kateri drugi dogodek iz naše narodne preteklosti. Primerja se lahko pokristjanjenje Slovencev, ki je odločilno opredelilo njihovo vključitev v kulturni krog zahodnoevropske civilizacije. In ta plebiscitna odločitev je tako sproženi več kot tisočletni zgodovinski potek zaključila s promocijo Slovenije na raven svobodnega in enakopravnega člena evropske družine narodov. Če naj bi bila oba dogodka po usodnosti svojih posledic primerljiva, pa sta po načinu svojega nastajanja v temelju različna. Do prvega je prišlo nasilno, z vojno in izgubo narodne samostojnosti kot objekt sil, na katere sami nismo mogli dosti vplivati; do drugega pa kot posledica zorenja narodne samobitnosti, napredajoče samozavesti in odločenosti za samostojno pot v bodočnost.

Kljub različnosti je v bistvu obeh dogajanj tudi neka podobnost. Najbolj pomembne in usodne odločitve v življenju naroda so po svojih posledicah tako globoke, vsestranske, dolgoročne in nepregledne, da vsaj ob njihovem nastajanju daleč presegajo zmožnosti slehernega posameznika in ožjih skupnosti. S svojimi sposobnostmi in izkušnjami jih torej ne morejo dojeti niti domisliti. Najbolj pomembne in usodne odločitve v življenju naroda zato daleč presegajo domet zgolj razumske presoje. Tako tudi odločitev za plebiscit in njegov izid še zdaleč nista bila samo posledica nekega do kraja premišljenega projekta. Tudi plebiscit se nam je v neki meri 'zgodil'. Če bi bil samo rezultat projekta, do njega verjetno nikoli ne bi prišlo, ker je bil povezan s prevelikimi in nedopustnimi tveganji. Pomenil je korak v negotovo bodočnost, prekinitev z več kot tisočletnim izročilom vključenosti Slovencev v tuje državne organizme. Pomenil je pot v samostojnost, na katero nismo mogli biti pripravljeni. V preteklosti sicer nismo imeli svoje države, a smo kot narod obstajali; samostojnost pa nam ne daje nikakršnega trdnega zagotovila, da bomo kot narod obstali tudi vnaprej. Kljub volji za samostojnost je v skritem ozadju podzaveti še vedno kljuval dvom, ali smo kot majhen narod ob naraščajočih svetovnih razsežnostih na vseh področjih življenja sposobni za lastno državnost. Tudi če jo proglašimo, je še vedno vprašanje, ali smo jo sposobni ohraniti. Zgodovina nam dokazuje prej nasprotno.

Nihče na ta vprašanja ni znal in tudi ni mogel odgovoriti s potrebno trdnostjo, ki izključuje sleherni dvom – ne znanstvenik ne odgovoren politik. Odgovoril

pa je narod, in to s prepirčljivostjo vulkanskega izbruha volje in zorenja, ki se je v njegovi zavesti, kljub mnogim udarcem in razočaranjem, kot napetost kopičila od reformacije naprej. Odgovoril je prek prosvetjenstva in narodnega buditeljstva, zahtev po zedinjeni Sloveniji v pomladni narodov, do borbe za svobodo med zadnjo svetovno vojno in upora zoper totalitarizem povojske države. To ni bil političen projekt, še manj političen poskus s številnimi neznankami. Bil je tektonski premik, ki ga v narodu ob velikih zgodovinskih prelomnicah sproži le neustavljivi klic življenja, ki gre preko vseh dvomov in malenkostnih ozirov kratkoročne politike.

Zahteva po samostojni državi je kot neustavljiv veletok s seboj potegnila tudi vse formalno organizirane politične sile in jih vključila v enoten napor k skupnemu cilju lastne državnosti. Politične stranke sicer niso bile zgolj sopotnik ali celo le ujetnik teh dogajanj, vendar je bilo treba tudi med njimi samimi najprej ustvariti enotnost volje in enotnost pogledov na sprejemljivost in dosegljivost ciljev. Šele potem so lahko skupaj nastopile kot njihov krmar in usmerjevalec. Čim višji in bolj oddaljeni so cilji, toliko večje so možnosti različnih poti do njih. Na tej poti pa so dejansko stale velike ovire in nevarnosti.

Predvsem ni bilo v neposrednem in mednarodnem okolju potrebnega razumevanja za naše osamosvojitev težnje. Prej nasprotno. Zahodne evropske sile in ZDA so odkrito nastopile za ohranitev Jugoslavije v njeni dotedanji celovitosti. Proti slovenski osamosvojitetvi so bile seveda vse osrednje jugoslovanske oblasti, JNA pa je celo neposredno grozila z vojaško intervencijo. Da bi vnaprej ohromili poskus osamosvojitev, so Sloveniji zaplenili vso njeni dosegljivo oborožitev, na finančnem področju pa zasegli njeno denarno, še posebej devizno premoženje. Kot federalna enota Slovenija ni bila niti upravno in finančno niti organizacijsko opremljena za samostojno državnost. Po plebiscitu se je morala za te naloge usposobiti že v naslednjih šestih mesecih.

Naloge osamosvojitev so terjale popolno predanost, ves zmogljivi intelektualni napor, moralno integriteto in pogum vseh udeležencev osamosvajanja. Te lastnosti niso bile samo pričakovane vrline vodilne elite, bile so široko razsejane med vse plasti naroda. Najvišji politični dosežek naroda je bil hkrati njegova najvišja moralna zmaga, ki je politično šele omogočila.

prof. dr. France Bučar

On the 20th Anniversary of the Plebiscite on Slovenia's Independence

The decision for the Republic of Slovenia to become an independent and autonomous state, on which its citizens decided at the plebiscite on 23rd December 1990, is an act with such consequences for the fate of the nation that it can hardly be compared to any other event from our national past. Perhaps only to the Christianisation of Slovenes, which had decisively determined their inclusion in the cultural sphere of the Western European civilisation; this plebiscite decision thus concluded a historical course of events, set in motion more than a thousand years ago, by promoting Slovenia as a free and equal member of the European family of nations. If both events are comparable in the fatality of their consequences, they differ fundamentally in the way they arose. The first event occurred violently, with war and the loss of national autonomy, as an object of forces mostly beyond our control; the latter occurred as a consequence of the maturing national identity, advanced self-confidence and the determination to tread an independent path towards the future.

Despite the difference between them, there is also a similarity in the essence of these events. The most important and fatal decisions in the life of a nation have so profound, versatile, long-term and unclear consequences that they far exceed the capabilities of a single individual and narrower communities to comprehend them and think them through, at least upon their creation. The most important and fatal decisions in the life of a nation therefore exceed the scope of reasonable judgement and far surpass it. Thus the decision for a plebiscite and its outcome are by far not merely the consequence of a fully thought-out project. To a certain degree, the plebiscite 'happened' to us. If it had been merely the result of a project, it would probably never even take place, since it was connected with risks too great and unacceptable. It signified a step towards an uncertain future, a break with over a thousand-year tradition of the inclusion of Slovenes in foreign national organisms; a path towards an independence for which we could not have been prepared. We never had our own state in the past, yet we still survived as a nation; independence does not give us a firm assurance that we will continue to survive as a nation. Despite the will to gain independence, at the hidden depths of our subconscious still arose the doubt whether we were capable of maintaining our own statehood as a small nation surrounded by the growing global dimensions in all the areas of life. Even if we proclaim it, the question still remains whether we are able to preserve it. History sooner proves the contrary.

No one was able to nor could answer these questions with the necessary certainty that excludes the slightest doubt. No scientist and no responsible

politician. They were answered by the nation, with the convincingness of a volcanic eruption of the will and maturity that had been building up in its consciousness, despite many blows and disappointments, since the Reformation, through the Enlightenment and National Revival, the demands for a united Slovenia during the Spring of Nations, to the battle for freedom during the last World War and the rebellion against the totalitarianism of the post-war state. This was not a political project, much less a political attempt with numerous unknowns. It was a tectonic movement, which is triggered in a nation upon great historical turning points only by the unstoppable call of life that surpasses all doubts and the trivial views of the short-term politics. The demand for an independent state acted as an unstoppable river, dragging with it all the formally organised political forces and including them in a single effort towards the common goal of statehood. Political parties were not merely a fellow passenger or even a prisoner of these events. Nevertheless, a unity of will and a unity of the views of the acceptability and attainability of the goals had to be created among them first, so that they were able to act together as their helmsman and guide. The higher and more distant the goals, the greater the possibilities of different paths for attaining them. This particular path was in fact covered by great obstacles and dangers. Above all, our immediate and international environment did not possess the necessary understanding of our aspirations for independence. On the contrary. The Western European forces and the USA openly stood up for the preservation of Yugoslavia in its current integrity. Naturally, all the central Yugoslav authorities were against Slovenia's independence, while YPA even directly threatened with a military intervention. In order to cripple the attempt at independence in advance, all of Slovenia's attainable armaments were confiscated; as regards finances, its monetary and particularly its foreign exchange assets were confiscated. As a federal unit, Slovenia was not equipped for independent statehood, not administratively nor financially and organisationally. After the plebiscite, it had to qualify itself for those tasks in the following six months.

The tasks of attaining independence demanded complete dedication, all the available intellectual effort, moral integrity and courage of all the participants

in the independence process. These qualities were not merely the expected virtues of the leading elite. They were broadly disseminated among all the nation's strata. The nation's greatest political achievement was at the same time its greatest moral victory, which in turn enabled the political one.

Prof. Dr. France Bučar

Zbrali smo pogum, stopili smo skupaj.

Enotnost političnih strank in poslanskih skupin Skupščine Republike Slovenije

Oglaševalska kampanja nas je prepričala.
The advertising campaign convinced us.

Moja dežela je naša država
Slovenija

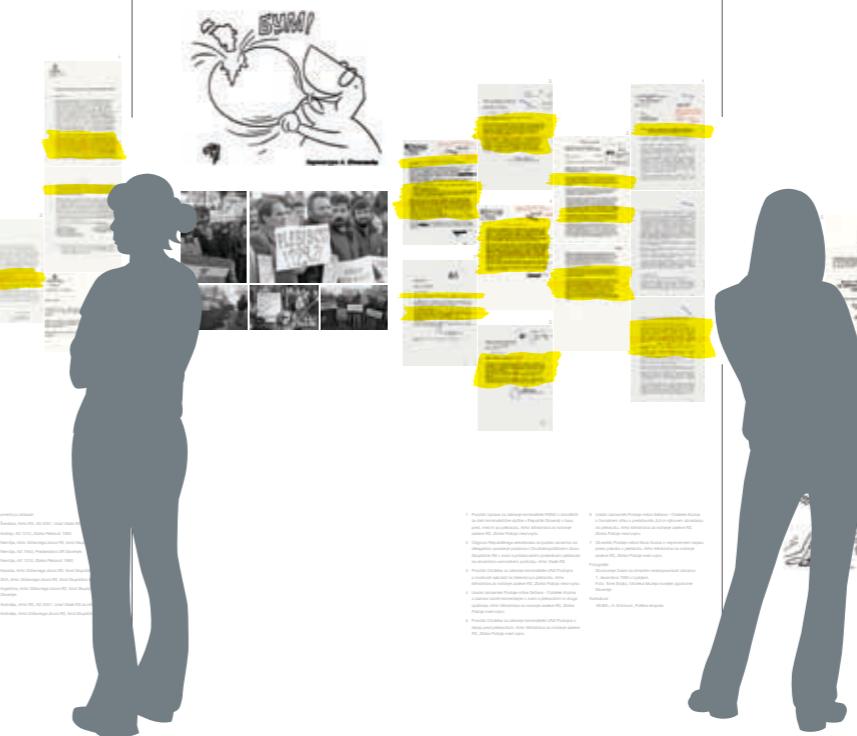

Podprt so nas Slovenci in Slovenke v zamejstvu in po svetu.
We were supported by Slovene men and women from
abroad and around the world.

We summoned up courage, we came together.
The unity of political parties and deputy groups of the Assembly of the Republic of Slovenia

Ni nas bilo strah ...
We were not afraid...
Nacionalna varnost v času plebiscita
National security at the time of the plebiscite

Zbrali smo pogum, stopili smo skupaj.
We summoned up courage, we came together.
Enotnost političnih strank in poslanskih skupin Skupščine Republike Slovenije
The unity of political parties and deputy groups of the Assembly of the Republic of Slovenia

Delegati so na seji Skupščine Republike Slovenije 6. decembra 1990 sprejeli Zakon o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. Takrat je bila podana tudi Izjava o dobrih namenih, v kateri je bilo poudarjeno, da vzpostavitev samostojne države ni usmerjena zoper nikogar v Jugoslaviji niti zunaj nje ter da enako pravico priznava tudi drugim narodom v Jugoslaviji. Neposredno pred sejo skupščine pa so prvaki strank podpisali sporazum, s katerim so se zavezali k skupnemu prizadevanju za uspeh plebiscita in k temu, da si zaslug zanj ne bo lastila nobena stranka.

The Plebiscite on the Sovereignty and Independence of the Republic of Slovenia Act was adopted by the delegates of the Assembly of the Republic of Slovenia on 6 December 1990. A "Statement of Good Intent" was also given at the time, emphasising that the establishment of an independent Slovene state is not directed against anyone, either within Yugoslavia or beyond its frontiers, and, furthermore, that Slovenia recognises the same right to the other nations living in Yugoslavia. Prior to the assembly session, the leaders of political parties had signed an agreement to collectively make an effort for the success of the plebiscite and that no individual party would claim credit for it.

SPORAZUM POLITIČNIH STRANK IN POSLANSKIH SKUPIN SKUPŠČINE R SLOVENIJE O SKUPNEM NASTOPU NA PLEBISCITU ZA SAMOSTOJNO IN NEODVISNO DRŽAVO REPUBLIKO SLOVENIJO

Ljubljana, 6. december 1990

Klub delegatov narodnostne skupnosti
Klub neodvisnih poslancev
Liberalno demokratična stranka
Liberalna stranka
Slovenska demokratična zveza
Slovenska kmečka zveza
Slovenski krščanski demokrati
Socialistična stranka Slovenije
Stranka demokratične prenove
Zeleni Slovenije
Socialdemokratska stranka Slovenije

*Roberto Battelli
Franc Gradišar
Jožef Školc
Vitor Mirko Gros
Spomenka Hribar
Ivan Oman
Lože Peterle
Viktor Žakelj
Ciril Ribičič
Miran Potrč
Dušan Plut
Jože Pučnik*

Sporazum političnih strank in poslanskih skupin Skupščine Republike Slovenije o skupnem nastopu na plebiscitu za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo. Arhiv Državnega zbora RS, fond Skupščina Slovenije, šk. 5, st. zadeve: 000-01/90-3, l. mapa.

Pod sporazum so se podpisali za: Klub delegatov narodnostne skupnosti – Roberto Battelli; Klub neodvisnih poslancev – Franc Gradišar; Liberalno demokratično stranko – Jožef Školc; Liberalna stranka – Vitor Mirko Gros; Slovensko demokratično zvezo – Spomenka Hribar; Slovenski kmečki zvezo – Ivan Oman; Slovenski krščanske demokrati – Lože Peterle; Socialistična stranka Slovenije – Viktor Žakelj; Stranka demokratične prenove – Ciril Ribičič in Miran Potrč; Zeleni Slovenije – Dušan Plut in Socialdemokratsko stranko – Jože Pučnik.

SPORAZUM POLITIČNIH STRANK IN POSLANSKIH SKUPIN SKUPŠČINE
R SLOVENIJE O SKUPNEM NASTOPU NA PLEBISCITU ZA SAMOSTOJNO
IN NEODVISNO DRŽAVO REPUBLIKO SLOVENIJO

Politične stranke in poslanske skupine, zastopane v Skupščini R Slovenije, so se glede plebiscita sporazumele o naslednjem:

1. Osamosvojitev in neodvisnost R Slovenije je temeljna politična usmeritev in cilj vseh političnih strank in skupin, zastopanih v Skupščini R Slovenije.
2. Za uresničitev tega cilja je najbolj demokratična oblika izražanja ljudske volje plebiscit. Plebiscit je legitimna in legalna ter miroljubna oblika samoodločbe.
3. Vse politične stranke in skupine se zavezujejo, da bodo pripravili in izvedbi plebiscita delovale sporazumno in usklajeno. Za čim višjo udeležbo in pozitivno opredelitev državljanov bodo zastavile ves svoj politični vpliv in ugled. Politične stranke in poslanske skupine bodo štele za skupni uspeh vseh strank in skupin, če bo za samostojno in neodvisno Slovenijo glasovala večina vseh volilnih upravičencev.
4. Plebiscit predstavlja odločilno dejanje osamosvojitev R Slovenije. Na podlagi pozitivnega izida plebiscita se bo nadaljeval in tudi končal proces razdrževanja s Socialistično federalistno republiko Jugoslavijo.
5. Za uspešen potek priprav za plebiscit bo Skupščina RS sprejela zakon o plebiscitu, datum pa bo na predlog IS RS in Predsedstva R Slovenije določila Skupščina R Slovenije.
6. Na podlagi plebiscitarne odločitve za samostojnost in neodvisnost sprejme Skupščina R Slovenije vse potrebne akte in ukrepe, da prevzame uresničevanje suverenih pravic, ki jih je prenesla na organa SFRJ, in začne pogajanje z drugimi republikami v SFRJ o bodoči ureditvi odnosov po načelih mednarodnega prava.

za samostojno in neodvisno državo Slovenijo je lahko samo integralno dejanje slovenskega naroda, italijanske in madžarske narodne skupnosti in državljanov R Slovenije, zato ne more imeti in tudi nima pravice, da bi ga izvajala in izvedla ena sama stranka ali koalicija in si zato pozitivnega izida plebiscita ne more pripisati nobena posamezna stranka ali koalicija.

jnost se
SFRJ na formalno
o odločitve,
lovenije in z

tnih institucij
ce, ki so
nadaljnjem
roma repu-
dnarodno-
tev v OZN
tnima skupnostima,
padnikom
lebiscitarne
tični status.
enija bo varovala
slovenskih
niji, pa bodo,
konu o
na plebi-
ga naroda

spščini
odločanja
opredelitev
:opajo vse
pripravam za

*To je bilo
odločitev
zvezki
Gorički
Slovenija
Socialistična stranka Slovenije
Stranka demokratične prenove
Zeleni Slovenije
Socialdemokratska stranka Slovenije*

Sporazum političnih strank in poslanskih skupin Skupščine Republike Slovenije o skupnem nastopu na plebiscitu za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo. Arhiv Državnega zborna RS, fond Skupščina Slovenije, šk. 5, št. zadeve: 000-01/90-3, I. mapa.

Izjava
O
Dobrih
Namenih

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE
ASSEMBLY OF THE REPUBLIC SLOVENIA

The
Statement
Of
Good Intents

P proclaiming that a plebiscite be held on the basis of the permanent and inalienable rights of the Slovene people to self-determination, and in compliance with provisions of the International Covenant on Civil and Political Rights, to establish the will of the people as to whether the Republic Slovenia should become a sovereign and independent state with all its rights and obligations that result from such status the Assembly of the Republic Slovenia desires to voice its good intents:

1. S plebiscitom izražena volja slovenskega naroda, italijanske in madžarske narodnosti ter vseh drugih volic v Republiki Sloveniji na Slovenski končini in dejanski postane suverena, demokratična, prava in socialna država. Temelj jo naj bi na delu in posvetjuju, na socialni pravljnosti in nemotnosti in na, ekološki odgovornosti ter na najboljših slovenih in evropskih tradicijah. V tem smislu bo razvijati politično parlamentarno demokracijo in na ravni sodobnih gospodarskih vrednotov skrbeti za zaščito okolja in življenjskega prostora, zagotavljati lasten gospodarski sistem, voditi resno ekonomsko politiko in samostojno reševanje načelničkih problemov ter doseganja novih blaginj.

Slovenska država zagotavlja italijanske in madžarske narodnosti tudi v samostojni Republiki Sloveniji vse pravice, kar so določene z ustavo in zakoni ter mednarodnimi akti, ki jih je sklenila in jih priznava SFRJ. Prav tako zagotavlja vsem pravljnikom drugih narodov in narodnostim pravica do svetovnega kulturnega in znanstvenega razvoja, even s tujim bivalstvom v Sloveniji pa, da lahko pridobiju državljanstvo Slovenije, če to želijo.

Republika Slovenija bo na enem mednarodnem listu in svoje naravne pravice le najprej skrbela in se zavzemala za Slovene v tujini in v tujini.

2. Vipotovanje samostojne slovenske države na enem listu do samodoločenja ni usmerjeno zoper nikogar v Jugoslavijo niti zunaj nje. Enako pravico priznava Slovenija tudi drugim narodom v SFRJ. S plebiscitem izražena volja za osamostojitev Slovenije naj bi Republiki Sloveniji nadomest, da ponasi vsem narodom Jugoslavije demokratizacijske snovice za ureditev mednarodnih odnosov z morebitnimi jugoslovanskimi konfederacijami ali gospodarski skupnosti ali kakimi drugi ustrezni povezji. S tem sprejema Republika Slovenija vse delež odgovornosti za demokratizacijo na celotnem področju sedanje Jugoslavije, tudi pred mednarodno javnostjo. Republika Slovenija bo predlagala vsem republikam sprejetje sporazuma o pravnom nasledstvu, to je o razdelitvi pravic in obveznosti SFRJ.

3. Slovenska država bo s prvim, da se glavniči spremeni za neodvisno in samostojno Slovenijo, storila vse potrebno, da bo nova država Republika Slovenija dejansko izvрšila vlast na celotnem ozemju Slovenije. Prav tako bo spoštovala vsa morebitna mednarodna prava in v smislu pravnega nasledstva določila vseh mednarodnih pogodb, ki jih je sklenila SFRJ. Prisnedenja si bo čimprej postaviti članica OZN in drugih mednarodnih organizacij. Zagovorila bo za polnopravno članstvo v Svetu Evrope in OECD ter za ustrezen povezav z Evropsko skupino in in sklenitev sporazuma z EFTO.

Slovenija se bo zavzemala za novembro reševanje konfliktov v svetu. Vključila se bo v evropski sistem kolektivne varnosti in sodelovanja ter v procesu razvijanja ob ustremih mednarodnih garancijah. Kot samostojna država boli priznati moj del v utravljaju nove Evrope in se tako nepravno sključiti v ureševanju Pariske latine.

Plebiscit o neodvisnosti in samostojnosti države Slovenije je torej zavezovan na napovedljiv izvršen humanizma in civilizacije, slovenske in evropske zgodovine ter prijazni prihodnosti Slovencev in drugih prebivalcev Republike Slovenije.

Slovenija bo advocate and promote peaceful solution of international conflicts. It intends to join the European system of collective security and cooperation, as well as the process of disengagement based on relevant international guarantees. As an independent state, Slovenia desires to make its contribution to the process of creating a new Europe, and to thus directly participate in the implementation of the Paris agreement.

The plebiscite on the sovereign and independent state of Slovenia is committed to the best traditions of humanism and civilization, the Slovenian and European history, and a kind future for Slovenes and other citizens of the Republic Slovenia.

France Bučar
Predsednik
dr. France Bučar

Ljubljana, 6. decembra 1990

France Bučar
President
France Bučar, Ph.D.

Ljubljana, December 6, 1990

Izjava o dobrih namenih (slovenščina – angleščina). Arhiv RS, AS 1944, Predsedstvo SR Slovenije, šk. 283, št. zadeve: 011-6/90.

ZAKON

O PLEBISCITU O SAMOSTOJNOSTI IN NEODVINSOTI REPUBLIKE SLOVENIJE

1. člen

Na temelju trajne in neodtujljive pravice slovenskega naroda do samoodločbe se v Republiki Sloveniji izvede splošni ljudski referendum (v nadaljevanju: plebiscit) za odločitev, ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država.

2. člen

Na plebiscitu glasovalni upravičenci z "da" ali "ne" odgovorijo na vprašanje: "Ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država?"

Vsebinski del glasovnice se glasi:

"Vprašanje: ALI NAJ REPUBLIKA SLOVENIJA POSTANE SAMOSTOJNA IN NEODVINSNA DRŽAVA?

Odgovor: DA NE

(obkrožite odgovor, ki ustreza vaši volji).

3. člen

Odločitev, da Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država, je sprejeta, če se je zanjo izrekla večina vseh glasovalnih upravičencev.

4. člen

Na plebiscitu sprejeta odločitev, da Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država, zavezuje Skupščino Republike Slovenije, da sprejme v šestih mesecih od dneva razglasitve odločitve ustavne in druge akte ter ukrepe, ki so potrebni, da Republika Slovenija prevzame izvrševanje suverenih pravic, ki jih je prenesla na organe SFRJ, ter začne pogajanja z drugimi republikami v SFRJ o pravnem nasledstvu SFRJ in o bodoči ureditvi medsebojnih odnosov po načelih mednarodnega prava, vključno s ponudbo konfederalne pogodbe.

5. člen

Plebiscit se izvede na nedeljo, dne 23. decembra 1990.

6. člen

Pravico glasovanja na plebiscitu imajo osebe, ki imajo v Republiki Sloveniji splošno volilno pravico po zakonu o volitvah v skupščine.

7. člen

Izvedbo plebiscita vodijo volilni organi, določeni z zakonom o volitvah v skupščine, po pravilih, ki veljajo za te volitve.

v ničemer ne izčrpa trajne in neodtujljive pravice slovenskega naroda do samoodločbe in še posebej ne pravice do državne samostnosti in neodvisnosti.

12. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Stevilka: 005-02/89-1
Ljubljana, dne 6. decembra 1990

S K U P Š C I N A
R E P U B L I K E S L O V E N I J E

P r e d s e d n i k
dr. France Butar
France Butar

PLEBISCIT
23. 12. 1990

PLEBISCITUM
1990. 12. 23.

RAZGLAS

Republika volilna komisija na podlagi 7. člena zakona o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 44/90) in zvezki z določami 67. in 71. člena zakona o volitvah v skupščine (Uradni list SRS, št. 42/89 in 5/90 ter Uradni list RS, št. 10/90 in 45/90)

razglasa

da bo v Republiki Sloveniji izveden plebiscit za odločitev, ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država

Na plebiscitu glasovalni upravičenci z "da" ali "ne" odgovorijo na vprašanje:

ALI NAJ REPUBLIKA SLOVENIJA POSTANE SAMOSTOJNA IN NEODVINSNA DRŽAVA?

Plebiscit bo v nedeljo
23. decembra 1990

Sl. PVK/P 9-190
Datum: 10. 12. 1990

R E P U B L I K A V O L I L N A K O M I S I J A
Ljubljana, Zvezništvo 3

Terje
Marinka GOLDBECK, s. a.
Predsednica

Marinka GOLDBECK, s. a.
Terje

Sl. PVK/P 9-190
Datum: 10. 12. 1990

A K Ö Z T Á R S Á S Á G VÁLJON-E ÖNÁLLOÍ ÉS FÜGETLEN
ÁLLAMMÁ?

A plebiscitum 1990. december 23-án,
vasárnap lesz.

LA COMMISSIONE ELETTORALE DELLA REPUBBLICA
Ljubljana, Zvezništvo 3

Il signore
Marinka GOLDBECK, n. p.
La presidente
Marinka GOLDBECK, n. p.

RAZGLAS

DRŽAVLJANOM REPUBLIKE SLOVENIJE

VSEM VOLILCEM V REPUBLIKI SLOVENIJI

Udeležite se glasovanja na plebiscitu v nedeljo, dne 23. decembra 1990

Glasovali bomo o vprašanju:

ALI NAJ REPUBLIKA SLOVENIJA POSTANE SAMOSTOJNA IN NEODVINSNA DRŽAVA?

DA

NE

Odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo bo sprejeta, če bo zanjo glasovala večina vseh volilcev.

Odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo ima naslednji pomem:

1. Republika Slovenija kot samostojna in neodvisna država ne bo več združena v zvezno državo - Socialistično federativno republiko Jugoslavijo.
2. Postopna urešničitev statusa Republike Slovenije kot samostojne in neodvisne države se uredi z ustavnim aktom za izvedbo odločitve, sprejete na plebiscitu, z novo ustavo Republike Slovenije in ustavnim zakonom za izvedbo ustawe.
3. Republika Slovenija kot samostojna in neodvisna država bo lahko sklusal meddržavne pogodbe, vključno s konfederalno pogodbo z državami drugih jugoslovanskih narodov.

Na plebiscitu sprejeta odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo bo zaverovala Skupščina Republike Slovenije, da v šestih mesecih sprejme ustavne in druge akte ter ukrepe, ki so potrebni, da Republika Slovenija prevzame izvrševanje suverenih pravic, ki jih je prenesla na organe SFRJ. Hkrati začne pogajanja z drugimi republikami v SFRJ o pravnem nasledstvu SFRJ in o bodoči ureditvi medsebojnih odnosov po načelih mednarodnega prava, vključno s ponudbo konfederalne pogodbe.

Smo za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo.

Stevilka: 005-02/89-1
Ljubljana, dne 6. decembra 1990

S K U P Š C I N A
R E P U B L I K E S L O V E N I J E

P r e d s e d n i k
dr. France Butar
France Butar

1 Razglas Republike volilne komisije v slovenščini, madžarsčini in italijanščini. Arhiv RS, AS 1210, Zbirka Plebiscit 1990, šk. 530.

2 Razglas Skupščine RS. Arhiv Državnega zborna RS, fond Skupščina Slovenije, šk. 3, št. zadeve: 005-02/89-1, II. mapa.

PLEBISCITO
23 dicembre 1990

PROCLAMA

La commissione elettorale della Repubblica in conformità con l'art. 7 della legge sul plebiscito di autodeterminazione della Repubblica di Slovenia (Gazzettino ufficiale della RS, n. 44/90) in relazione alle disposizioni degli art. 67 e 71 della legge sulla elezioni assembleari (Gazzettino ufficiale della RSS, n. 42/89 e 5/90) e Gazzettino ufficiale della RS, n. 10/90 e 45/90).

proclama

che nella Repubblica di Slovenia avrà luogo
il plebiscito per la decisione se la
Repubblica di Slovenia debba diventare
stato autonomo ed indipendente.

Al plebiscito gli aventi diritto al voto rispondono «si» o «no» alla domanda:

LA REPUBBLICA DI SLOVENIA
DEVE DIVENTARE STATO AUTONOMO ED INDEPENDENTE?

Il plebiscito si terrà domenica,
23 dicembre 1990.

Ni nas bilo strah ...

Nacionalna varnost v času plebiscita

Oglasovalska kampanja nas je prepričala.
The advertising campaign convinced us.

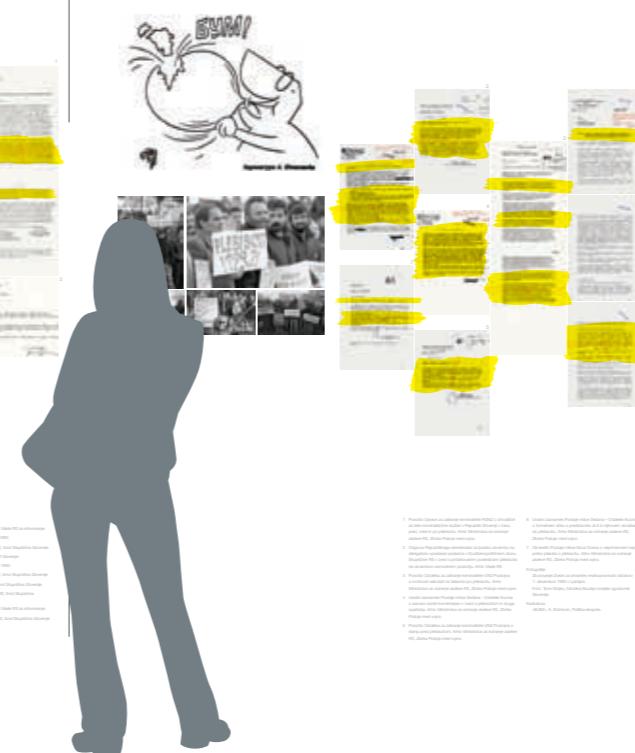

We were not afraid...

National security at the time of the plebiscite

Ni nas bilo strah ...
We were not afraid...

Nacionalna varnost v času plebiscita
National security at the time of the plebiscite

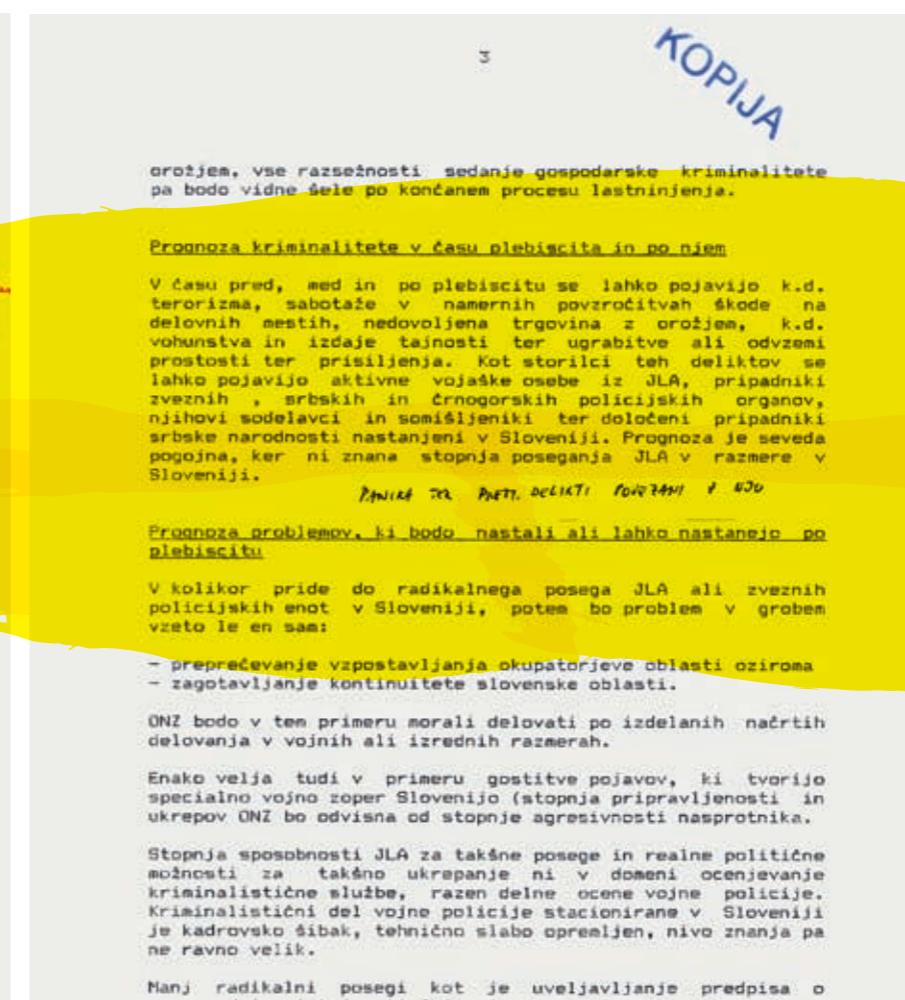
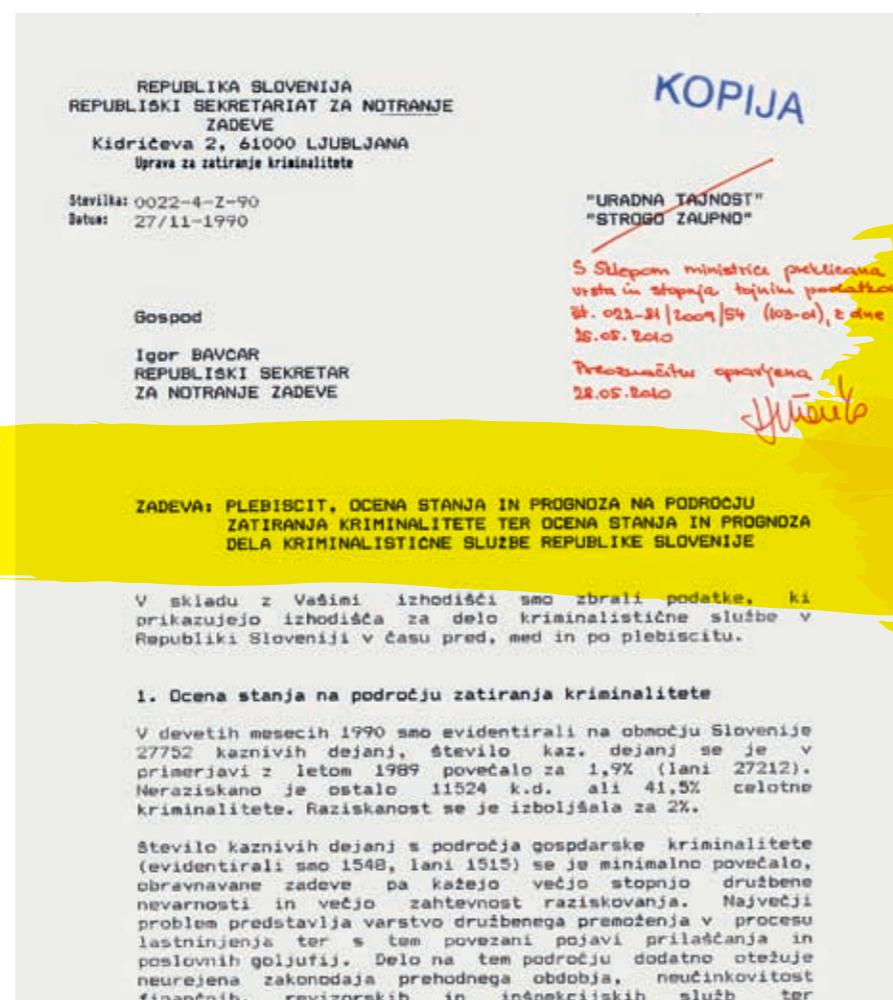
Zbrali smo pogum, stopili smo skupaj.
We summed up courage, we came together.

Enotnost političnih strank in poslanskih skupin Skupščine Republike Slovenije
The unity of political parties and deputy groups of the Assembly of the Republic of Slovenia

Obdobje pred in po ter seveda v času samega glasovanja na plebiscitu je bilo s stališča varnosti zelo problematično. Mednacionalni spori v Jugoslaviji so v določeni meri odsevali tudi v slovenskem prostoru in ustvarjali napetosti med pripadniki različnih narodov in narodnosti. Posledično ni bilo mogoče izključiti akcij posameznikov ali skupin, ki bi želeli fizično motiti izvedbo plebiscita oziroma bi sovražno delovali po plebiscitu. Za preprečitev le-tega so morali organi za notranje zadeve v okviru rednih zadolžitev in spremeljanja varnostnih razmer še posebej budno opravljati nekatere specifične naloge.

The period before, after and especially during the time of casting votes at the plebiscite was, from the security viewpoint, highly problematic. International disputes in Yugoslavia were reflected to a certain extent in the Slovene region as well and created tension among members of different nations and nationalities. Therefore it was not possible to exclude individual or group actions wishing to physically interrupt the execution of the plebiscite or operate hostilely after the plebiscite. In order to prevent such actions, the internal affairs bodies had to, within the regular assignments and the observation of the security conditions, carry out several other specific tasks with particular diligence.

Poročilo Uprave za zatiranje kriminalitete RSNZ o izhodiščih za delo kriminalistične službe v Republiki Sloveniji v času pred, med in po plebiscitu. Arhiv Ministrstva za notranje zadeve RS, Zbirka Policija med vojno, št. zadeve: 022-4-Z-90.

29. Uge 16, 26/11/1990

P.R. Republike Slovenije
č. učilca: 27/12/90

REPUBLIKA SLOVENIJA
Republiški sekretarij za ljudsko obrambo

Št.
Datum: 21.11.1990

177890

1964

K1

SKUPŠINA REPUBLIKE SLOVENIJE	IZVRŠNI SVET
Pre.:	21-11-1990
Število:	
Povezava:	020-03/90-56/163-1

IZVRŠNEMU SVETU SKUPŠINE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zadeva: Elementi za odgovor na delegatsko vprašanje poslanca v DPZ Borute Pehorja v zvezi z pričakovanimi posledicami plebiscita na obrambnovarnostnem področju

Gledano z vojaškobravnega vidika obstajajo tako razlogi, ki govorijo v prid čimprejšnjem izvedbi plebiscita kot tudi razlogi, ki utemeljujejo pomik odločanja o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije v poznejši čas, ko bo Slovenija z obrambnega vidika bolje pripravljena na morebitne posledice.

Tako ene kot druge razloge bi lahko utemeljevali z strokovnimi ocenami in številkami, vendar je potrebno še prej pretehtati vojaškopolitični vidik plebiscita, ki je brez vsakega dvoma za globalno odločanje pomembnejši in usodennejši od strokovnega.

Jugoslovanski vojaški vrh je odločno nestopil proti predlogu Slovenije in Hrvaške o konfederaciji. Njegovo stališče, ki je razvidno iz javnih izjav posameznih predstavnikov ZSLO in GS, iz uradnega vojaškega tiska, nazadnje pa je bilo povsem jasno izraženo tudi na generalskem zboru 12.11.1990 v Beogradu, je stališče političnega subjekta, kar armada v normalni državi nikoli ne more biti. Bistvo stališča vrha JLA do prihodnje ureditve v Jugoslaviji je izraženo v trditvi, da bo Jugoslavija v prihodnji ali federaciji ali bojišče. Tretje možnosti po njihovem preprinjanju ni.

Glede na nedvoumno izraženo politično voljo vseh parlamentarnih strank v Sloveniji lahko mirno zatrdimo, da v interesu Slovenije ni nobena od alternativ, ki jih ponuja Jugoslovanski vojaški vrh. Ne želimo biti niti v federaciji niti v državi, ki bi se spremenila v bojišče.

Za dosego političnih ciljev tudi tako hierarhične organizacije, kot je armada, nujno poleg vojaške potrebuje tudi politično organizacijo. JLA je le-to dobila v ponedeljek, 19.11. 1990 in sicer v novoustavljeni Zvezni komunistov - gibanju za Jugoslavijo, ki je bila ustanovljena oziroma pretransformirana iz organizacije ZKJ v JLA, ki je financirala tudi delo iniciativnega odbora in ustanovni sestanek. Ne glede na to, da ta vojaška stranka v Sloveniji nima skoraj nikakršne podprtosti, je bil z njeno

1965

ustanovitvijo vendarle vsaj za silo izpolnjen eden izmed bistvenih pogojev, ki je potreben za vojaški udar, to pa je obstoj politične sile, ki ji vojska po izvršenem udaru formalno preda oblast. Glede na kadrovsko sestavo vodstva nove vojaške stranke in podobnostjo programa z Socijalistični stranko Srbije obstaja tudi realna nevarnost, da se JLA vmeša v pred ali povolilno dogajanja v Srbiji, če tam na volitvah ne bi zmagale socialistično orientirane sile.

Z vidika nacionalne varnosti Slovenije je zato bolje, da se plebiscit, če se skupščina RS zanj odloči, izvede čimprej, vsekakor pa prej, preden bo politično slika po volitvah v drugih Jugoslovanskih republikah toliko pregledna, da bi lahko kogarkoli zamikalo, da jo nasilno popravlja v smer socialistične orientacije.

Na plebiscitu izglasovana odločitev za samostojno Slovensko državo bi v globalu okreplila vernostni položaj Slovenije, saj bi vsak vojaški poseg proti Sloveniji po takoj legitimno sprejeti odločitvi s stališčem mednarodnega prava predstavljal agresijo na suvereno in neodvisno državo (ki bi med drugim lahko zahtevalo tudi mednarodno pomoč), medtem ko bi enak ukrep pred takoj odločitvijo mnogo ležje obrazlegel kot urejanje notranjih zvez v državi. Kljub temu pa bi nas tudi po plebiscitarni odločitvi čakalo dolgotrajnejše pogojanje o umiku federalne vojske z ozemlja Slovenije ter o delitvi skupnega federalnega premoženja, ki se v obliki vojaške opreme in oborožitve nahaja na našem ozemlju.

Odgovor Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo na delegatsko vprašanje poslanca v Družbenopolitičnem zboru Skupščine RS v zvezi s pričakovanimi posledicami plebiscita na obrambnovarnostnem področju. Arhiv Vlade RS, št. zadeve: 020-03/90-56/163.

1. velikost:
predmet: OC
G. Donedur
18

UPRAVA ZA NOTRANJE ZADEVE POSTOJNA
ODDELEK ZA ZATIRANJE KRIMINALITETA
P O S T O J N A

DEP. SSSTEV.: 22/10-SS-152
POSTOJNA DNE : 13/12/1990

POLICIA SLOVENIJE - UZK 0022

ZADEVA: MOZNOSTI SABOTAZZ NA ZZELEZNICI PO PLEBISCITU
ZVEZA: ZAVAROVANJE PLEBISCITA

MED ZZELEZNICHARIJI NA ZZELEZNISCHIH POSTAJAH V POSTOJNI, PRESTRANKU IN PIVKI, TAKO MED PROGOVNIMI DELAVCI, KAKOR TUDI MED PROMETNIKI IN SSEFI POSTAJ, IZKLJUCHNO MED PRIPADNIKI NESLOVENSKE NARODNOSTI SE POJAVAJO KOMENTARJI O MOZNOSTIH POVZROCHITVE SABOTAZZ NA PROGI, KAKOR TUDI NA ELEKTRONSKIH APARATURAH, CHE BI SE PRIPADNIKOM NESLOVENSKE NARODNOSTI, KATERI IMAJO STALNO BIVALISCHE V R SLOVENIJI PO PLEBISCITU ZMANJSSALE KAKRSSNEKOLI PRAVICE, ALI BI BILI KARKOLI PRIKRAJSANI.

MED ISTIMI LJUDMI SE SSIRIJO TUDI GOVORICE, DA SO ORGANOM ZA NOTRANJE ZADEVE V R SLOVENIJI IN TO ZARADI ZAVAROVANJA PLEBISCITA PRISLI NA POMOC '' TUDIMANOV SPECIAL '' IZ KARLOVCA IN V RAZDINDA. NEKAJ SPECIALCEV NAJ BI BILO STACIONIRANIH TUDI MED PRIPADNIKI TO, KATERI SO TRENTUNO NA VOJASSKIH VAJAH V OKOLICI POSTOJNE IN TO OKOLI STRAN IN UBELJSKEGA. ZZELEZNICHARIJI IZ OMENJENIH ZZELEZNISCHIH POSTAJ TUDI GROZIJO, DA BI V PRIMERU KAKRSSNEKOLI INTERVENCIJE V R SLOVENIJI, Kjer NAJ BI SODELOVALI TUDI '' SPECIALCI '' IZ HRVASSKE PRAV TAKO POVZROCHALI SABOTAZZE NA ZZELEZNISCHIH OBJEKTIH.

MIROSLAV ZZINIDARSSICH
NACHELNIK ODDELKA
MLAJSSI KRIMINALISTICHNI INSSPEKTOR

SKUPŠINA REPUBLIKE SLOVENIJE
ODČIMA SEŽANA
POSTAJA MILICE SEŽANA
ODDELEK KOZINA
8-2-87/90
Dne 26.12.1990

S Stopen ministrice predložena vsta in
Stopnja težavnih podatkov: 31.02.11/2009/54,
z dne 25.05.2010.

URADNA TAJNOST
STROGO ZAUPNO

KOPIJA
Trenutna stopnja: 25.05.2010.

URADNI ZAZNAMEK

V pogovorih s pripadniki JLA na območju Kozine sem izvedel, v zvezi izjav generala Kadjevića, da bo JLA varovala suverenost SRJ in njene meje (določeno z ustavo), da ne bo pobijala ljudi in otrok, da pa bo uničila vse nelegalne skupine na Kosovem, Kninu (četniške skupine), nekatere skupine na Hrvatskem in Sloveniji, ravno tako pa jim bo odvzela orožje. Z milico ne bo šla v konflikt.

Na območju Kozine je slišati, da bo po plebiscitu posredovala JLA in

da bo v naši državi "kaos", kar želi tudi CIA, češ da ona ima prste

vmes in da Amerika in del Evrope ni za razpad Jugoslavije.

Dne 18.12.1990 sem obiskal Trst. V raznih trgovinah prodajalcu svetujojo kupcem, naj ne kupujejo blaga, ker bodo kmalu dobili uniforme in to vse. V Italiji veda več kot v Jugoslaviji. Obiskal sem trgovino športne opreme in orožja ter ugotovil, da v večjih skupinah zahajajo tja ter sprašujejo po orožju in streliču. Oseba iz Zadra je kupila avtomatsko lovsko puško, prodajalec pa je povedal, da puško dobi v roku 15 dni. Ta ga je začudeno pogledal in dejal: "A šta sad, ako stanje kod nas počne prije nego što dobijes pušku?" Ob istem času je vstopila ženska srednjih let ter pokazala prodajalcu naboj cal. 38 specijal in zaprosila za naboj. Prodajalec ji je odgovoril, da mora imeti dovoljenje.

V vitrini, kjer so razobeseni revolverji je razvidno, da je veliko naših državljanov kupilo tako orožje, vendar ga še niso dobili na dom, kar je razvidno iz kartonov, ki so nalepljeni na omenjeno orožje.

Prav tako sem izvedel, da se enote JLA kopijojo v Sloveniji. Včerajnjega dne pa so nekatere enote odšle iz smeri Reke proti Ljubljani (opažene na avtocesti).

PODPLAŠČENA URADNA OSBEBA

1. Poročilo Oddelka za zatiranje kriminalitev UNZ Postojna na možnosti sabotaž na železnici po plebiscitu. Arhiv Ministrstva za notranje zadeve RS, Zbirka Policija med vojno, št. zadeve: 22/10-SS-152.

2. Uradni zaznamek Postaje milice Sežana - Oddelek Kozina o zaznani raznini komentarjev v zvezi s plebiscitem in druga opažanja. Arhiv Ministrstva za notranje zadeve RS, Zbirka Policija med vojno, št. zadeve: 8-2-87/90.

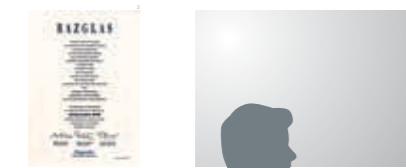
Fotografije
Zborovanje Zveze za ohranitev enakopravnosti občanov 1. decembra 1990 v Ljubljani. Foto: Tone Stojko, foteka Muzeja novejše zgodovine Slovenije.

Podprli so nas Slovenci in Slovenke v zamejstvu in po svetu.

We were supported by Slovene men and women from abroad and around the world.

Oglasovalska kampanja nas je prepričala.
The advertising campaign convinced us.

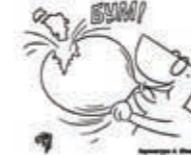
Moja dežela je naša država
Slovenija

Moja dežela je naša država
Slovenija

Podprli so nas Slovenci in Slovenke v zamejstvu in po svetu.
We were supported by Slovene men and women from abroad and around the world.

Ni nas bilo strah ...
We were not afraid...

Nacionalna varnost v času plebiscita
National security at the time of the plebiscite

Zbrali smo pogum, stopili smo skupaj.
We summoned up courage, we came together.

Enotnost političnih strank in poslanskih skupin Skupščine Republike Slovenije
The unity of political parties and deputy groups of the Assembly of the Republic of Slovenia

Od konca novembra do konca decembra 1990 so prihajali v Slovenijo številni klici, telefaksi in pisma, v katerih so Sloveni v zamejstvu in po svetu izražali podporo »stari« domovini v njenih prizadevanjih po osamosvojitvi. Ti so se pomnožili zlasti po pozivu dr. Janeza Dularja in Spomenke Hribar, ki sta v imenu Izvršnega sveta Republike Slovenije in v imenu Iniciativnega odbora konference Republike Slovenije za Svetovni slovenski kongres dala pobudo za zbiranje podpisov v podporo plebiscitni odločitvi. Odziv Slovencev je bil izredno velik in je nadvse ugodno vplival na politično ozračje v plebiscitnih dneh, saj se je okrepil občutek, da gre za zgodovinsko odločitev vsega slovenskega naroda.

From the end of November until the end of December 1990, numerous phone calls, faxes and letters had been coming to Slovenia in which Slovenes living abroad and around the world showed support to the "old" native country and to its endeavour for emancipation. These multiplied especially after Janez Dular, PhD, and Spomenka Hribar appealed to them in the name of the Executive Council of the Republic of Slovenia and the Initiative Committee of the Conference of the Republic of Slovenia for the Slovenian World Congress and gave the initiative for collecting signatures in favour of the plebiscite decision. The response of Slovenes was extremely big and therefore most favourably influenced the political atmosphere in the days of the plebiscite, as the sensation of making a historical decision for the entire Slovene nation strengthened.

Slovenskim društvom, organizacijam in verskim središčem po svetu

Spoštovani!

Skupščina Republike Slovenije je na svojem zasedanju 6.12.1990 sprejela Zakon o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. Besedilo zakona vam pošiljamo v prilogi, posebej pa vas pri tem opozarjam na 5. in 6. člen: plebiscit bo 23.12.1990, to je v dneh, ko se bo veliko naših ljudi iz tujine vrnilo na božično-novoletne počitnice v domovino, vendar po veljavni zakonodaji še ne bodo imeli pravice neposredno glasovati na plebiscitu. Vzrok za to omejitev je časovna stiska (plebiscit moramo izpeljati čim prej, dokler so za to razmeroma ugodne okoliščine), tako da ne utegnemo pripraviti novih volilnih imenikov, ki bi upoštevali vse osebe z državljanstvom Republike Slovenije, temveč smo vezani na volilne imenike, pripravljene za letošnje spomladanske volitve - ti imeniki pa so sestavljeni po načelu stalnega prebivališča na območju Republike Slovenije.

Vemo, da številni Slovenci po svetu zelo zavzeto spremljajo dojanje v domovini in da bi radi čim neposredneje vplivali nanj. Ker njihovo glasovanje pri plebiscitu iz prej omenjenih razlogov ne bo mogoče, jih želimo opozoriti vam na možnost bolj posrednega, političnega vplivanja na plebiscit in njegove izide. Pozivamo vas - kolikor vam to dopuščajo pravni predpisi države, v kateri zdaj živite - k zbiranju podpisov za osamosvojitev Slovenije, in sicer v obliki, kakršno predvideva 2. člen Zakona o plebiscitu: podpise bi zbirali na polah, na katerih bi bil pod plebiscitnim vprašanjem (Ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država?) obkrožen odgovor DA. Tako "glasovanje" pri plebiscitu sicer

Карикатура М. Секерезовић

- 2 -

ne bo imelo pravnega učinka, bo pa, če boste podatke o zbranih podpisih pravočasno poslali v domovino, zelo ugodno vplivalo na tukajšnje javno mnenje in ustvarjalo ugodno atmosfero za pozitivno odločanje slovenskih volilcev na plebiscitu oziroma za čim večjo volitno udeležbo.

Nakazana možnost je mogoče bolj slaba tolažba za tiste posameznike, ki si želijo neposredne in pravno veljavne pravice do sodelovanja na plebiscitu, vendar tudi te možnosti ne bi kazalo zanemariti. Če se boste odločili za organizirano akcijo po opisanem vzorcu, vas vlijudno prosimo, da podatke pošljate na Izvršni svet Republike Slovenije - Resor za Slovence po svetu, Gregorčičeva 27, Ljubljana. Učinek bo tem ugodnejši, čim prej bodo podatki prizeti k nam in čim prej bomo z njimi lahko seznanili slovensko javnost. Zelo dobrodošli so tudi članki o plebiscitu v tamkajšnjih občilih: časopisih in radijskih postajah.

Računamo na vašo solidarnost in vas lepo pozdravljamo,
Spomenka Hribar dr. Janez Dular
PREDSEDNIČKA SKUPŠČINSKE
KOMISIJE ZA SVETOVNI
SLOVENSKI KONKRES IN
TAJNICA INICIATIVNEGA OSOBRA
KONFERENCE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA SVETOVNI SLOVENSKI KONKRES

ČLAN IS RS ZA SLOVENCE
PO SVETU IN NARODNOSTI
V SLOVENIJI

Ps.: Ker naši seznam slovenskih društev po svetu niso popolni, vas vlijudno prosimo, da na podlagi svojih podatkov o teh društvenih opozorite njihova vodstva na to naše pismo in jih povabite k sodelovanju. Hvala!

Pobuda dr. Janeza Dularja in Spomenke Hribar vsem slovenskim društvom, organizacijam in verskim središčem po svetu k zbiranju podpisov za osamosvojitev Slovenije. Diplomski arhiv Ministrstva za zunanjé zadeve RS, fond ZUS, Sk. 22, a.e. 146.

Spoštovani!

V zvezi s pripravami na plebiscit vam z veseljem pošiljamo v prilogi besedilo razlage 6. in 8. člena zakona o plebiscitu. Pravila ca je republiška volilna komisija na pobudo naše republike konference za svetovni slovenski konkres, nakazuje pa bistveno širše možnosti za neposredno udeležbo Slovencev po svetu (slovenskih državljanov) pri plebiscitu (za razlogo, ki je bila podana za letošnje spomladanske volitve in ki je zdomec preprečevala neposredno udeležbo, se je izkazalo, da je bila preveč restriktivna - iz strahu pred morebitnimi zlorabami). Glasovali bodo lahko naši zdomeci, - ki imajo še vpisano stalno prebivališče v Sloveniji in ki bodo torej normalno vpisani v volilne imenike; - ki nimajo več stalnega prebivališča v Sloveniji, vendar se bodo pravočasno vpisali v volilne imenike (do petka, 21.12. ob 14.00); - ali ki si bodo vsaj zadnji dan pred plebiscitem pridobili ustrezne potrdilo na občini (organ za notranje zadeve).

To sporočilo seveda ne pomeni preklica vabilo k podpisni akciji za osamosvojitev Slovenije. Podpisujejo se lahko tako tisti, ki se misijo 23.12.1990 neposredno udeležiti plebiscita v Sloveniji, kakor tudi tisti, ki bodo morali tisti dan iz takih ali drugačnih vzrokov ostati v tujini.

Lep pozdrav

Ljubljana, 11.12.1990

dr. Janez Dular

ČLAN IS RS
ZA SLOVENCE PO SVETU

SKUPŠČINA
REPUBLIKE SLOVENIJE
PREDSEDNIK

Ljubljana, 11.12.1990

Dragi rojaki!

V Sloveniji bomo v nedeljo, 23. decembra 1990, na plebiscitu odločali, ali naj naša domovina postane samostojna in neodvisna država.

Tudi vas vabimo, da sodelujete pri tej zgodovinski odločitvi, po kateri so stoletja hrepneli rodovi naših prednikov. Nam se je ta želja uresničila.

Poskrbljeno bo, da boste tudi vi lahko oddali svoj glas za našo svobodo.

dr. France Bučar

France Bučar

1 Razlaga 6. in 8. člena zakona o plebiscitu o možnostih glasovanja naših zdomev. Arhiv RS, AS 1210, Zbirka Plebiscit 1990, šk. 530.

2 Poziv predsednika Skupščine Republike Slovenije dr. Franceta Bučarja rojkom k sodelovanju na plebiscitu. Arhiv RS, AS 2057, Urad Vlade RS za informiranje, šk. 85.

Karikatura
M. Sekerezović, Politika ekspres, 17. 12. 1990, str. 6.

SLOVENCI! SLOVENKE! PLEBISCIT

LJUDSKO GLASOVANJE, DNE 23.DECEMBRA 1990

URA ODLOČITVE JE PRED NAMI!

ODKAR SMO SLOVENCI, PRED 1380 LETI V ČISTO SAMOSTOINI KARANTANSKI DRŽAVI V OBREBU "SMEKE DEMOKRACIJE", KI GA TAKRAT ŠE NI POZNAL NOBEDEN NAROD, USTOLICAVALI KOROŠKE VOJVODE, PA DO DANASJIIH DNL SLOVENSKI NAROD NI IMEL PRILIKE SVOBODNO ODLOČATI O SVOJI POLITIČNI USODI.

TAKA PRILIKE SE NAM SEDAJ NUDI!

NE ZAPRIMIMO JE, KER VERJETNO ZANJO NE BOMO IMELI
KMANI PONOVNE PRILIKE

DAN PLEBISCITA - LJUDSKEGA GLASOVANJA - SE Približuje!

NA DAN GLASOVANJA, 23. DECEMBERA 1990, POGUMNO POHITITE

VSI
NA
VOLIŠČE
IN
GLASUJTE Z - DA

ZA
SUVERENOST - NEODVISNOST SLOVENIJE!

SO BO TA DNESENCA, BOMO V VOLIŠČEH POGUZAH, OHLOCATI O SUVERENosti ALI NEODVISNosti VALICATE V SLOVENEZI, POGUZAH, IN NIMAM CILJIZANIH NASTOPOM, KI BO SLOVENECI DEL UGLEJ V ZMETU, BOMO POUZALI GOSPODARJU V STOJI HUDE!

SLOVENCI V ZDOMSTVU!

POSREDUJUTE TA POZIV - PO TELEFONU/ ALI TUDI FAXU - VAŠIM SVOJECIM IN
PRIJATELJEM V DOMOVINI:

PODPORITE MORALNO PLEBISCIT - PODPIŠITE - DA - IZZAVO!

SLOVENSKO DRŽAVNO GIBANJE V KANADI

Predstavnik in Predstavnički klub Slovenija
RSF - St. Francis Society, R. P.
2201 Mariposa Street, R. P. Calif. 9107
San Francisco, 16. decembra, 1990.

Predstavnik Izvršnega sveta
Skupština Republike Slovenije
Ljubljana
(telefon 011-35-61-219-401)

Američki Slovenci iz San Franciske in okolice, Elani Kluba
Slovenija (Club Slovenija) in Država sv. Prandulka KNS (St. Francis
Society), s navdušenjem podpiramo Vaše izredne po samostojni in
neodvisni Sloveniji.

Ko se boste prebivalci Slovenije odločali na Plebiscitu, t. j., da
decide t.i. "Ali naj Republika Slovenija postane neodvisna in samos-
tejna država?", se zavedajte, da karom želite odločate ali boste
postali sami svoji gospodarji, ko volite "DA".

... boste morala podpora zagotovila, da Vas rojaki po
svetu... ali jaz v urti Vaše največnejše odločitve za neodvisnost
Slovenije angak podpiramo vaše napore za splošni blagov.

za Klub Slovenija
Josip Jancic
in članovi Američkega kluba

za Državo sv. Prandulka
J. L. Z.

REPUBLIKANSKI CENTRUS ZA OSVRČANJE
D. M. 18-12-1990
P. 18-12-1990
P. 18-12-1990
P. 18-12-1990

ZEDINJENA SLOVENIJA

RAMON L. FAISON 4158
(40TH CAPITAL FESTIVAL)
dr. Janez Dolar
član IS RS za
Slovenije po svetu
in narodnosti v
Sloveniji

Buenos Aires, 19. decembra 1990

I accept the conditions on the back of this form
Paula Gruber

dr. Janez Dolar
član IS RS za
Slovenije po svetu
in narodnosti v
Sloveniji

Spoštovani gospod minister!

V soboto, 8. decembra po polnoči smo prejeli pismo po faksu, v katerem Vi in ga Spomenka Hribar pozivata vse Slovence po svetu, da izrazijo svojo voljo glede vprašanja, ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država.

Tako jmo se zavestili, da seznamimo in prosimo za meddeljanje vse slovenske društva, organizacije in veruški središča po Argentini, ne glede na izvor emigracije, kraj rojstva in politično pripadnost. Že isti dan smo nastavili podpisno polo, jo razsmotlili in že naslednji dan, v nedeljo pričeli pobirati podpise po krajevnih središčih, pa tudi od hiš do hiš med rojaki, ki so ispolnili 18 let. Seznamili smo slovensko javnost v mnogih občilih. Čeprav smo imeli končno 10 dni časa in so razdalje med posameznimi kraji tudi čez 1000 km, je društvo Zedinjena Slovenija zbralo do danes 2.648 glasov za DA in 2 glasov za NE; društvo Kladina in Villa Devoto pa 118 glasov za DA. Vsi so overevali podpisi po zbiralcih podpisov. Kasneje vam bomo poslali glasovalne papeži. Nekatere slovenske skupnosti Vam bodo poslale svoje odgovore neposredno.

Ti podpisi naj bodo izraz želje Slovenev v Argentini, da postane Republika Slovenija samostojna in neodvisna država.

Naj živi samostojna, svobodna in demokratična Slovenija!

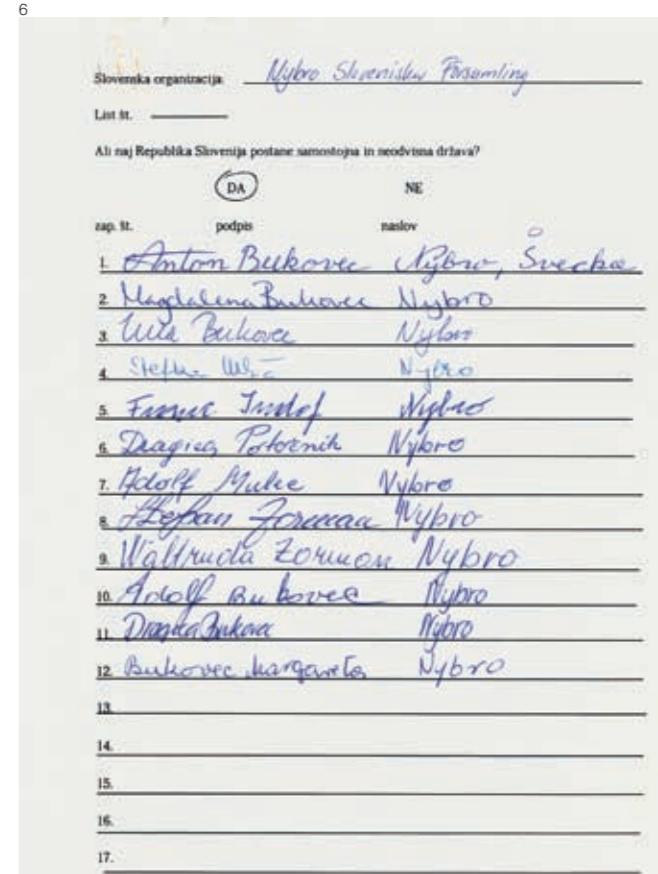
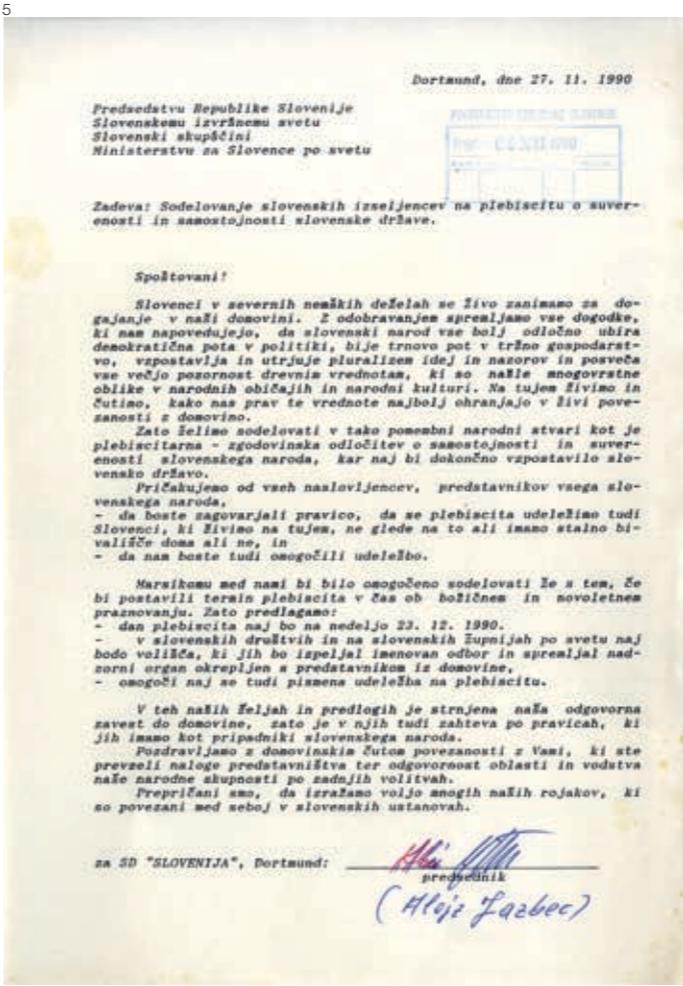
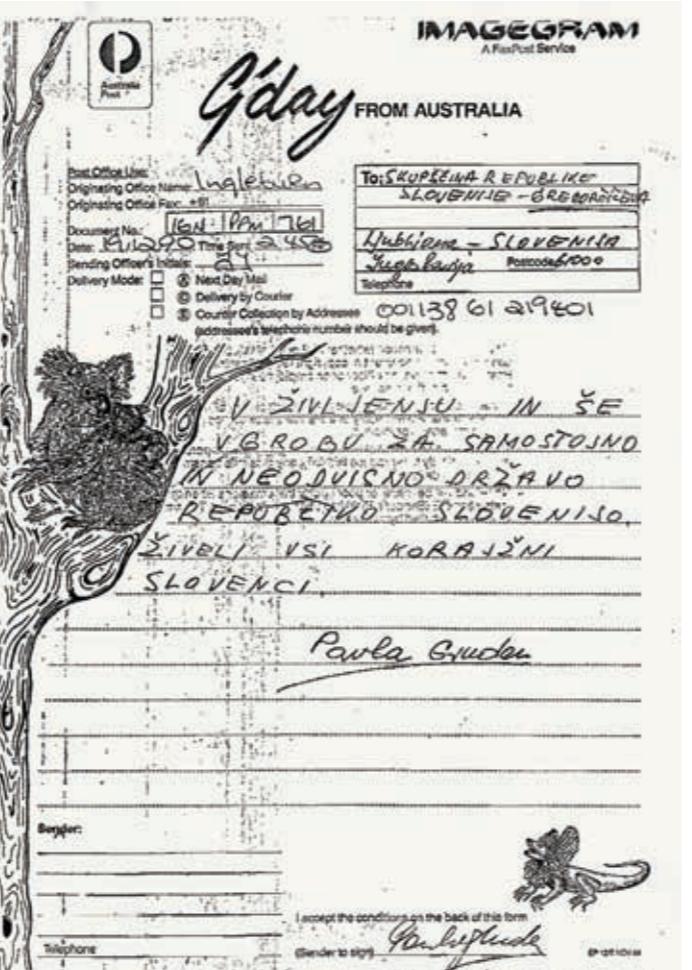
Dani Kavčič
tajnik ZS

Emil Gaf
tajnik ZS

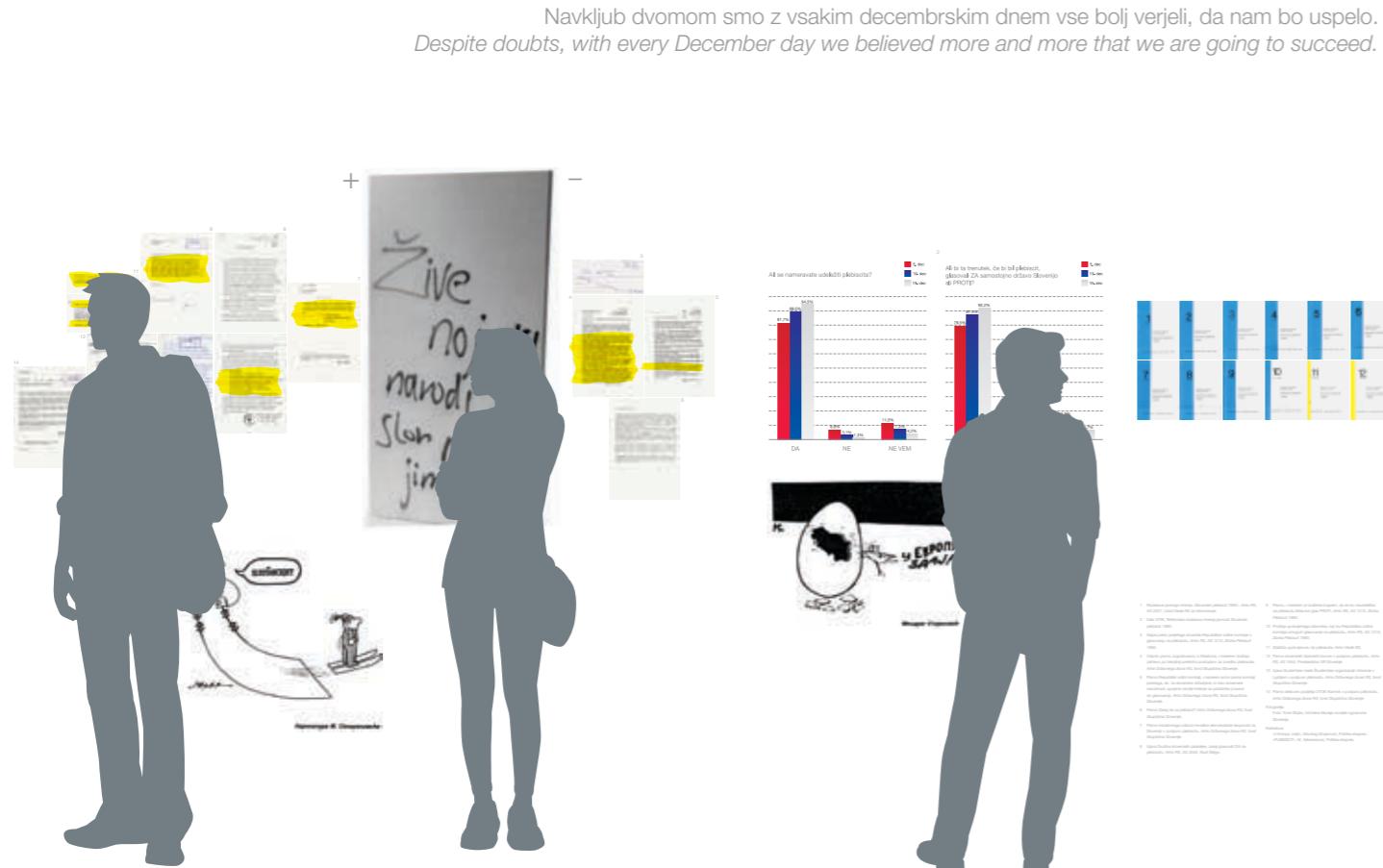
Jure Vonbergar
predsednik ZS

Ponovimo Ptevilke: 2648 DA
2 NE

118 DA

Oglaševalska kampanja nas je prepričala. The advertising campaign convinced us.

Izvedba oglaševalske kampanje za izvedbo projekta plebiscit je bila zaupana republiškemu sekretarju Stanetu Staniču iz Republiškega sekretariata za informiranje. K delu so bili pritegnjeni oglaševalski strokovnjaki in uredniki nekaterih časopisov in televizije. V podporo plebiscitu so se pojavljali oglasi v časopisih, plakati, televizijski in radijski spoti, obešanke, pripombe in spominske stojke za vsako družino. Politiki različnih strank pa so skupaj obiskovali slovenske kraje in predstavljali 23. december kot dan velike odločitve.

The execution of the advertising campaign for the execution of the plebiscite project was assigned to the Republic Secretary, Stane Stanič of the Republic Information Secretariat. The work attracted advertising experts and editors of several newspapers and televisions. In support of the plebiscite, advertisements in newspapers, posters, television and radio spots, tags, badges and commemorative stands for every family appeared. Furthermore, politicians of different parties visited places in Slovenia together, representing 23 December as a day of great decision.

M. Stojanović

RAZGLAS

Postlanci prvega slovenskega na svobodnih in demokratičnih volitvah izvoljenega parlamenta, vse slovenske politične stranke, prvo neposredno izvoljeno predsedstvo Republike Slovenije in slovenska vlada so soglasno ocenili, da je nastopal čas, ko lahko temeljne interese slovenskega naroda zavarujemo le v neodvisni državi Sloveniji, ki bo svobodna, demokratična, gostoljubna in dobososedska in ki bo sama odločata o svoji prihodnosti.

Vse državljanje in državljanke, vse volilne upravičence vabimo, da se **23.decembra 1990** udeležijo plebiscita in oddajo svoj glas za samostojno in neodvisno Republiko Slovenijo.

Milan Kučan, France Bucar, Lojze Peterle

Milan Kučan
Predsednik Predstavništva RS

France Bucar
Predsednik skupine RS

Lojze Peterle
Predsednik temeljnega sveta RS

Slovenija
Moja dežela je naša država.

1 Slogan iz medijske kampanje v podporo plebiscitu 1990. Avtor: Jure Apih & Futura.

2 Razglas iz medijske kampanje v podporo plebiscitu. Avtor: Jure Apih & Futura, Arhiv RS, AS 2057, Urad Vlade RS za informiranje, šk.84.

Karikatura
Miodrag Stojanović, Politika ekspres, 19. 12. 1990, str. 4.

I. ISHODIŠČA

1. Predlog za izvedbo slovenskega plebiscita se ni pojavil v političnem zelo primernem trenutku. Razprtije med strankami, gospodarski bankrot, vojaške grožnje, nemakljene tujine, splošen občutek, da oblasti ne obvladujejo dovolj položaja - vse to ustvarja v javnosti precejšnje zmedo, nezupanje, strah, skrbi. V trenutku, ko naj vsi skupaj storili pogumno in usodno zgodovinsko dejanje, med ljudmi ni pravega zanosa, kaj šele evforičnega razpoloženja. Na valovih slovenske nacionalne zavesti se danes ne da več jadrati v zgodovino.

2. Način, na katerem je bil predlog predstavljen javnosti, sili na dodatne dvome - toliko bolj ob neučinkenih in komaj- da kontroliranih strankarskih spopadih ob njem. Občutek, da je soglasje izsiljeno, da drijo mnogi fige v Zepu, da je vse skupaj pravzaprav neodgovorna igra z narodovo usodo, se razumljivo razširja.

3. Ob vseh besedah in govorancih doslej pravzaprav nismo slišali pogume, odločne, vpredobudne in optimistične besede, ki bi jo pričakovali od tistih, ki hočejo narod popeljati na boljšo, perspektivnejšo. Čeprav povsem drugam usmerjeno pot. Bistveno več je slišati pomislov, groženj, dvomov, vprašanj in očitkov, kot da je strahu pred neprijaznimi sostavnocvsi běžimo iz hite, ne da bi se sploh vprašali, kaj vse nas zunanj čaka. Negativistično usmerjena ni najboljša pot v zgodovino.

4. V trenutku, ko je nacionalni zanos splahnil in ko racionalni argumenti niso dovolj jasni, prepričljivi in utemeljeni ali pa jih sploh ni, je odločanje o plebiscitnem predlogu prav-

o predlogu samem, kolikor za izrekanje zaupanja ali nezupanja slovenskemu predstavniku telesu v celoti.

SKLEP

Problem plebiscita je problem zaupanja v slovenski parlament osimoma v tiste, ki ga predlagajo. Positiven izid glasovanja, še posebej v začetki po absolutni večini, ni vnaprej zagotovljen. Propagandna akcija pred plebiscitom mora zato bolj kot odgovore na odprtva vprašanja graditi zaupanje, da je slovenski parlament dorasel odgovornosti in da bo znal kljub strankarskim razprtijam trenutno in odgovorno prevzeti usodo naroda v svoje roke. Zelo dobrodošla bi bila pri tem nova nacionalna avtoritetna, strankarsko še ne zapletena in neobgrnjena.

II. KONKRETNO

1. Nujen je takojšen popoln politični konsenz o plebiscitu, ki mora biti tudi demonstrativno izkazan. V času do plebiscita se morajo vse stranke zavezati, da bodo zakopalne bojne se-kire, da bodo prekinile medsebojna obtolevanja in spopade, ter da ne bodo z ničemer skušale okoriščati plebiscita za svoje strankarske interese. Samo zares in občito enoten parlament lahko prepriča volilce, da ne bodo manipulirani in izigrani, ter da skladno z usodnostjo trenutka tudi nji-hovi poslanci jemijojo name največji del odgovornosti. V kolikor takšnega konsenza ne bi bilo moč uresničiti, bi bilo najhr̄ boljši plebiscit odložiti ali celo odpovedati.

2. Mediji, ki oblikujejo javno mnenje, bodo gradili in ustvarjali ali pa problematizirali, relativizirali, če ne celo razbrijali propagandne argumente plebiscita. Najhr̄ bi lahko ob usodnosti

Kreativni tim: Janez Arth, M.R.
Vital Verlič
Marko Vičič
Igor Arth
Janez Brajnik

Sodelavci:
Maja Gopar
Sandi Jaroč
Marjana Robavšček
Renata Šribač
Ales Verbič

trenutka dosegli ugovor o načelnih in konkretnih podpori medijev ideji, ki so jo izpričali vsi poslanici slovenskega parlamenta. Tak konsenz je nujen takoj, saj bi bila propaganda, ki bi se moralis porbiti ne le za zaupanje volilcev, temveč proti nezupanju medijev, ki vnaprej obsojena na propad.

3. Naivno bi bilo pričakovati, da bomo lahko le z lepimi slikami in zanesenimi gesli pridobili volilce v tako usodnem in neprijetnem trenutku. Predvolilno bitke mora izboriti slovenska politika. Zato je nujno takoj oblikovati predplebiscitarni politični štab, ki bi bil sposoben in kompetenten sprejemati konsensualne politične odločitve in jih tudi takoj udejaniti. Odločenost in operativnost takšnega štaba mora sams po sebi manifestirati sposobnost in odgovornost politike v celoti.

4. Časa ni, zato ga ne smemo zapravljati za neproduktivne ali celo protiproduktivne manifestacije. Skupiščina 5. decembra zato ne sme biti spet prepričevalnica z mučno in telko do-seljenim sporazumom, temveč spektakularna manifestacija enotnosti usodnega trenutka in odločnosti, ker polno odgo-vorno in trezno vstopamo v zgodovino.

5. Vzporedovati je potrebno organizacijo, ki bo sposobna operativno voditi predplebiscitarno kampanjo povsed po Sloveniji, v mestih in na podeželju.

6. Vsi politični nastopi, vse demonstracije, vizije, razlage in odgovori, v vsem tem času morajo biti v funkciji dokazovanja, da problem obvladamo, da smo se v vseh ključnih točkah spo-sobni dogovoriti in da jih bomo s plebiscitarno podporo spo-sobni tudi obvladati. Da smo torej osimoma je slovenska po-

LITIKA OSIMOMA PARLAMENT VREDNI ZAUPANJA.

7. Strah od vojske, gospodarskega poloma, nezaposlenosti, svetovne izoliranosti itd., vse to so posledki, na katere ne moremo dokončno, argumentirano in prepravljeno odgovoriti. Volilci in zgodovinski odločiti se morajo in posamezne grane zato, ker so bile sposobne presoditi premislike, strahove in bojazni in so bile zmožne sprejeti izive za nujno negotovost. Zato so bolj kot argumenti, ocene, statistika in napovedi, pomembnejša prepricanja, da smo se z motnimi nevarnostmi, ki nas takajo sposobni uporabiti, da imamo parlament, ki bo v ključnih trenutkihinal stopej skupaj v slohu ter trezno odgovoriti.

Ključni podstrek vseh propagandnih aktivnosti, zato ni imaginarna sreda in bodočnost in tudi nastevanje racionalnih argumentov in napovedi ne, temveč ponena podoba trenutnih, sposobnih in odgovornih politikov, ki nas sledno in zanesljivo vodijo na pravo pot.

Nenavadenost, celo izjemnost slovnega sklopnega nastopu slovenskih politikov, sama po sebi ustvarja dramatično in usodno vzdružje pomembnega zgodovinskega trenutka z motnim emocionalnimi nabojem.

8. Slovenske volilce pri tako pomembnem zgodovinskem vprašanju kot je plebiscit, ne bo prepricala zgolj na takim lepa, duhovita in blagovodna propagandna akcija, temveč la slovenska politika s svojimi dejanji in obnašanjem. Volilci ne bodo dali zaupnice politiki, ki s svojim obnašanjem neprastreno manifestira. Tako razumljiva nesoglasja in s tem dovoljivo sposobnost, da se enotno in utinkovito spoči z velikimi izkoristki in lahko enostavno slovenska politika, parlamente, politične stranke, njihovi veljaki, skupno prepricajo volilce, da so dorasli nalogi in vredni zaupanja. Predplebiscitarna propaganda, kampanja naj bo pravzaprav velika javna predstava na slovenski politični sceni. Vsaka javna beseda, vsako dejanje v prebiscitarnem času je del te predstave, ki mora biti usklajena in dosledna. Orkestriranje vseh teh posameznih javnih aktivnosti, je pravzaprav prvi projekt predplebiscitarnega propagandnega nastopa.

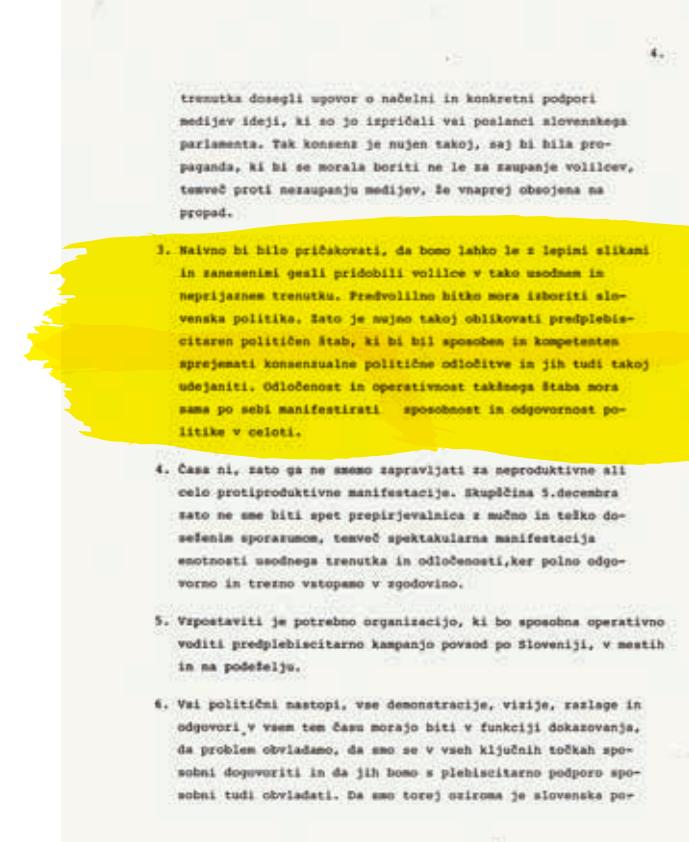
9. Nečelen konsenz o medsebojnem nezapadenju med političnimi strankami v času do plebiscita zato ni dovolj. Potreben je teden dogovor o maksimalnem sodelovanju in o pravilju enotnosti javnih dejstev. Sama v skupni usklajenosti nastopov bomo prepricali volilce, o naši sposobnosti in vrednosti zaupanja. Sestaviti o morano generalni sinopsis političnih aktivnosti, iz katerega morajo izhejati konkretno zdolžitve posameznih strank in njihovih funkcionarjev, karor tudi vlade, predsedstva itd.

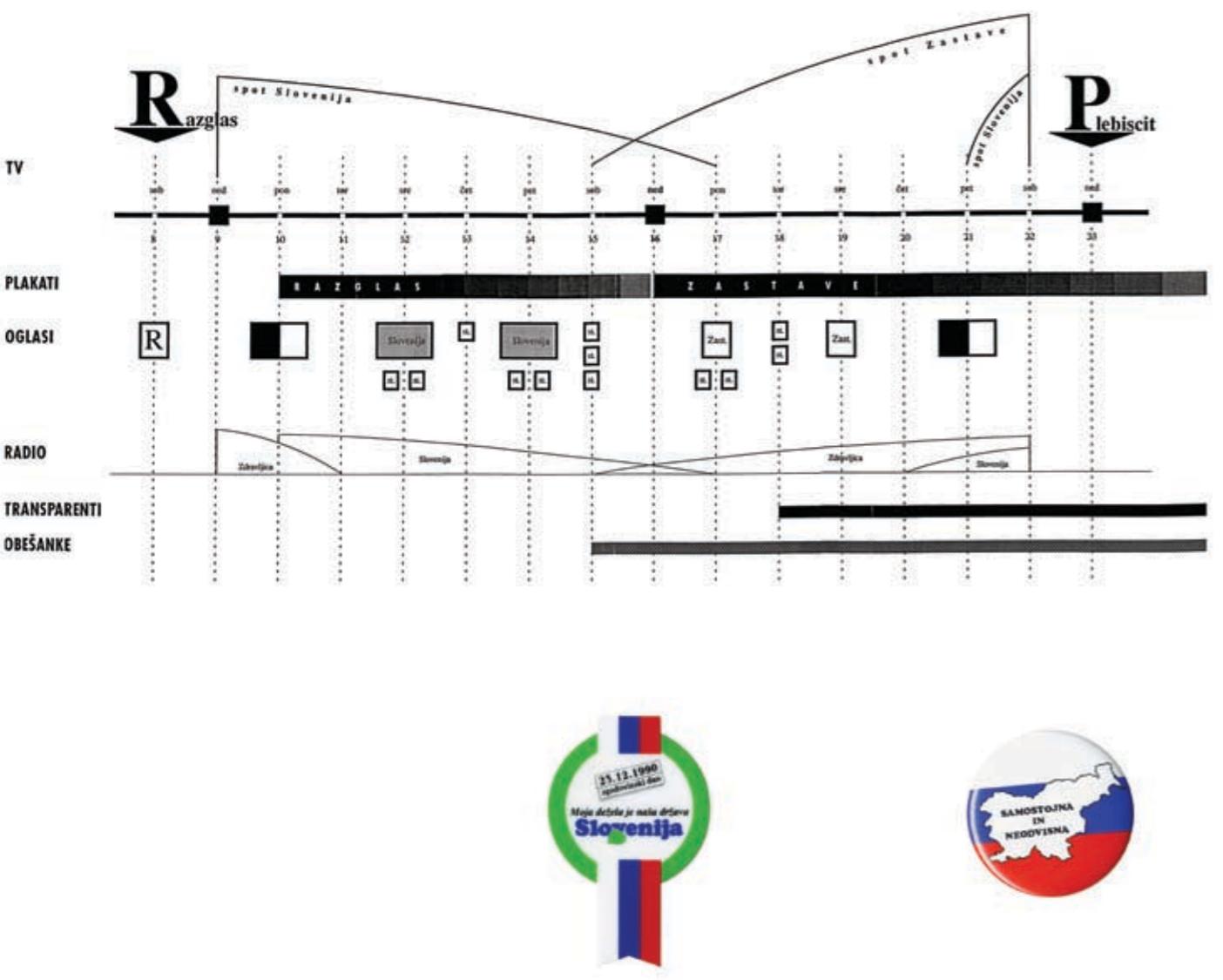
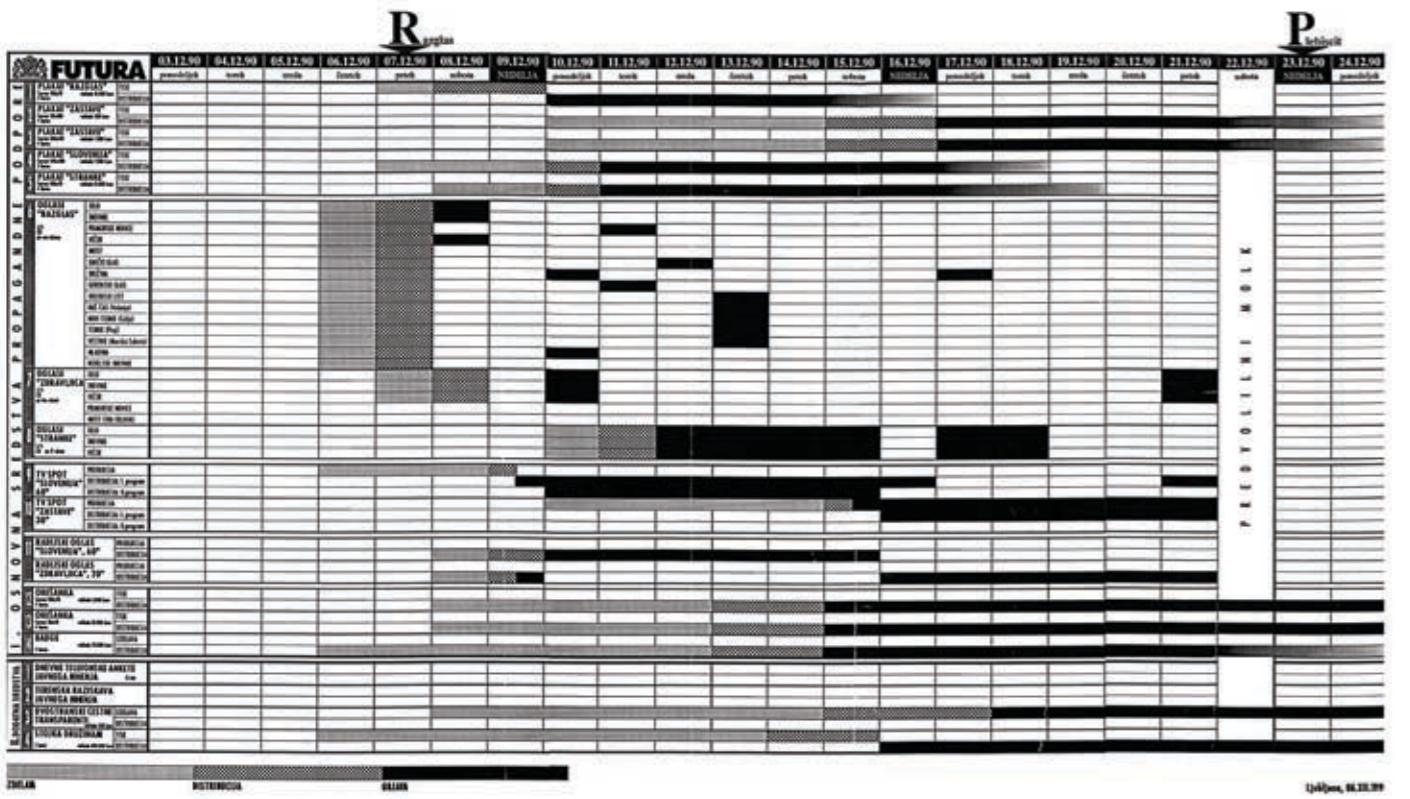
RAZGLAS

Postanci prvega slovenskega na svobodnih in demokratičnih volitvah izvoljenega parlamenta, vse slovenske politične stranke, prvo neposredno izvoljeno predsedstvo Republike Slovenije, soglastno ocenjujemo, da je nastupil čas, ko lahko temeljne interese slovenskega naroda zavarujemo le v neodvisni državi Sloveniji, ki bo svobodna, demokratična, gospodljiva in dobrousredna, in ki bo sama odločata o svoji prihodnosti.

Predstavnik
Republike Slovenije

Slovenija
Moja delila je naša delava.

ŽIVE NAJ VSI NARODI, KI HREPENE DOČAKAT DAN

Uradni oglaševalski elementi (plakati, obešanke, pripomke, spominska stojka) iz medijske kampanje v podporo plebiscitu. Avtor: Jure Apih & Futura, Zbirka plakatov, letakov in transparentov Muzeja novejše zgodovine Slovenije in gradivo iz zbirki Slovenskega etnografskega muzeja.

Navkljub dvomom smo z vsakim decembrskim dnem vse bolj verjeli, da nam bo uspelo.

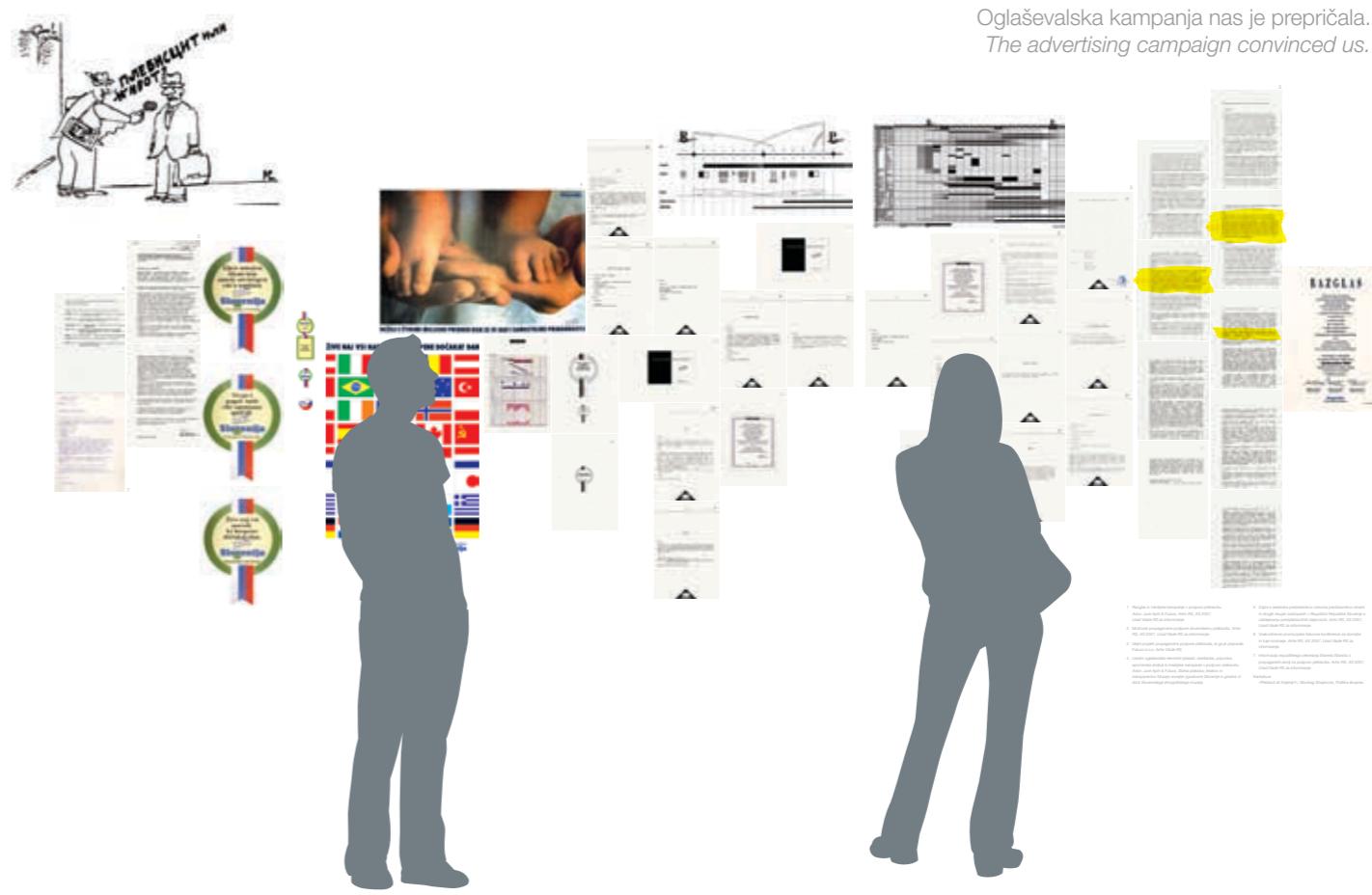

Od konca novembra 1990 so potekale javnomnenjske raziskave potencialne udeležbe in opredelitev ZA in PROTI na plebiscitu. S približevanjem dneva plebiscita sta se konstantno povečevala delež tistih, ki bi se udeležili plebiscita in tistih, ki bi glasovali ZA samostojno državo Slovenija. Široka javna podpora je bila razvidna tudi iz pisem različnih posameznikov in družbenih skupin, manjkalo pa ni niti pisem tistih, ki se z izvedbo plebiscita niso strinjali.

From the end of November 1990, public opinion polls were carried out to determine the potential turnout and the position of voting FOR or AGAINST at the plebiscite. As the day of the plebiscite approached, the share of those who would attend the plebiscite and vote FOR the sovereign country of Slovenia constantly increased. Broad public support was also evident from the letters of various individuals and social groups; there was also no shortage of letters from those who did not agree with the execution of the plebiscite.

Despite doubts, with every December day we believed more and more that we are going to succeed.

Oglaševalska kampanja nas je prepričala.
The advertising campaign convinced us.

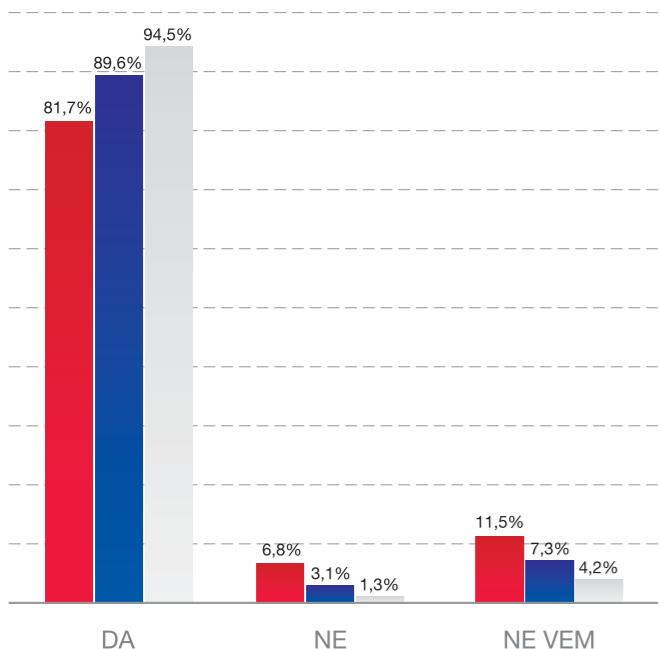
Raziskave javnega mnenja »Slovenski plebiscit 1990« Arhiv RS, AS 2057, Urad Vlade RS za informiranje, šk. 85.

Karikatura

»V Evropo zdaj!«, Miodrag Stojanović, Politika ekspres.

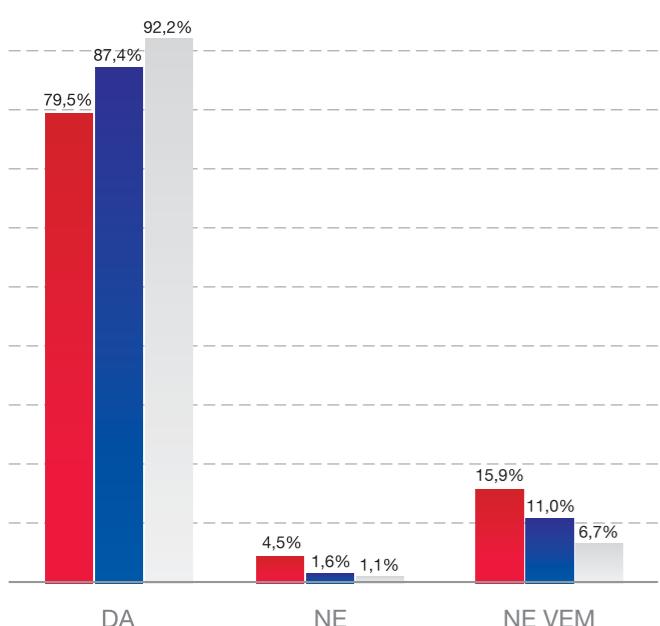
Ali se nameravate udeležiti plebiscita?

5. dec
10. dec
19. dec

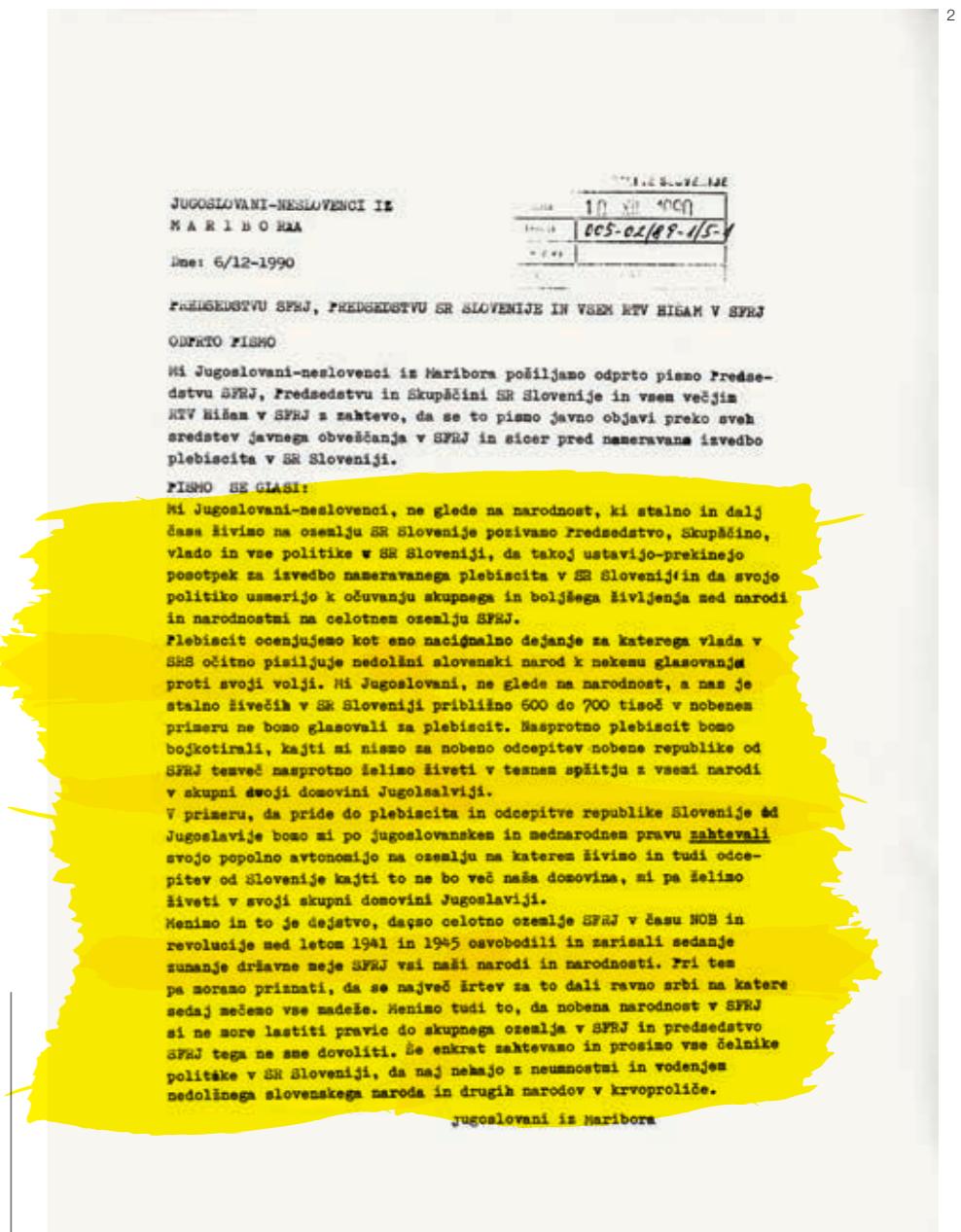
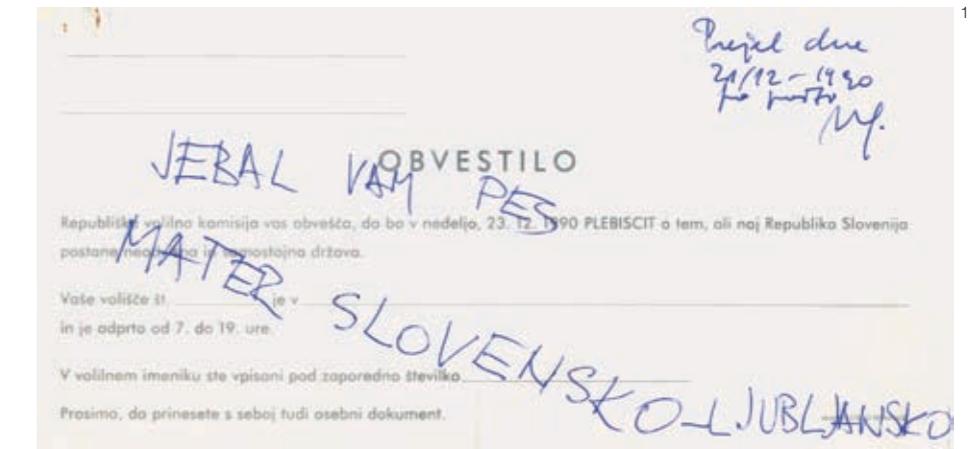
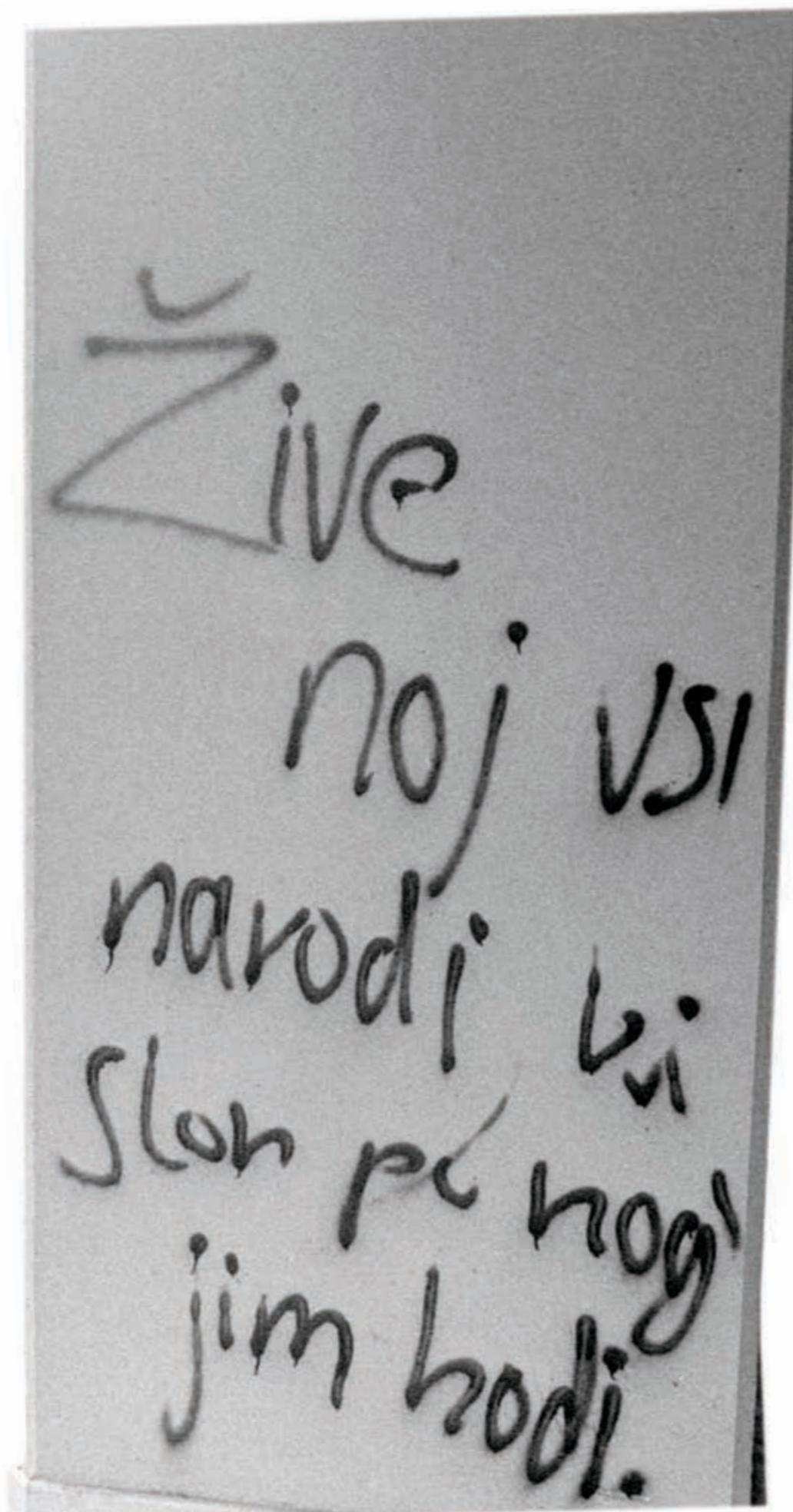
Ali bi ta trenutek, če bi bil plebiscit,
glasovali ZA samostojno državo Slovenijo
ali PROTI?

5. dec
10. dec
19. dec

Delo STIK, Telefonska raziskava mnenja javnosti Slovenski plebiscit 1990.

Fotografija
Foto: Tone Stojko, fototeka Muzeja novejše zgodovine Slovenije.

1 Napis preko prejetega obvestila Republike volilne komisije o glasovanju na plebiscitu. Arhiv RS, AS 1210, Zbirka Plebiscit 1990, šk. 530.

2 Odprto pismo Jugoslovanov iz Maribora, v katerem izražajo zahtevo po takojšnji prekiniti postopkov za izvedbo plebiscita. Arhiv Državnega zborna RS, fond Skupščina Slovenije, šk. 3, št. zadeve: 005-02/89-1/5-1.

SKUP	3. XII. 1990
P.	005-02/89-1/3-1
DATA	
POŠTA	
ESKA	

Komisiji za izvedbo plebiscita!

Moram vas opozoriti, da je uspeh plebiscita za odcepitev Slovenije v nevarnosti, ker je Šenoljub dejal, da bodo imeli pravico do volitev vse prebivalci Slovenije, ki imajo volilno pravico.

Iz tega sledi, da bodo glasovali vsi južnaki (- išči /), katerih je pri nas z volilno pravico in prebivališčem cca 400.000 oseb.

Izraza veliko ogrevanje v južnički, t.j. Bosnici, Hrvatci, Negotinci, Bistriči in ostalimi južnaki, pa moram žal povedati, da doseglj misen še močnejša enaga, ki bi bil za to, da se Slovenija odcepi od SFRJ.

Njihovi interesi so takšni, da jim je bolje v sklopu Jugoslavije kot da bi bili ločeni od svojih domov z meko republiško mejo. Predvsem pa so zaiteverirani, da še tako kot doseglj dobivajo pomoč iz Slovenije, ker jo logično z odcepitvijo ne bo več.

Lahko pa rečemo, da je tudi med našimi ljudmi precej takih, ki so proti odcepitvi slasti pripadnik JLA in drugi, ki imajo sorodnike in vede na jugu.

Zmaga bo verjetno piščala ali celo porazna. Vsekakor smatram, da ljudje južnaki ne bi smeli glasovati o odcepitvi, če za nje že vnaprej vemo da so proti odcepitvi.

Da pa ne bi vse izločili, bi bilo pravilno, da se da pravico do glasovanja le tistim južnaktom, ki so več kot 20 let tukaj in tudi misljijo ostati za vedno v Sloveniji.

Popolnoma nemislimo je, da bi odločali tisti, ki nimajo nesmetno tukaj ostati za vedno. Takih je zelo veliko zlasti Romancev, kateri tudi gradijo hiše doma v Bosni in bodo takoj odšli domov v Bosno, ko bodo prišli do slovenske pokojnjine.

Torej računam, da boste izgubili cca 500.000 glasov za odcepitev in samostojno Slovenijo, kar bo dale zelo slabu sliko o volji našega naroda, čeprav bodo to v glasovanju - išči.

Ob tako slabem rezultatu bo imela Srbija in JLA dovolj tehtek razlog za zaščito svojih ljudi, ki želijo še naprej živeti v federativni Jugoslaviji, kjer naj bi bila še naprej Slovenija "krava muzara".

Torej komisija za izvedbo referendumu mora sprejeti druge ostrejše kriterije za pridobitev pravice do glasovanja.

V takem smislu je še opozoril neki poslužalec tov. Kučman, ko je odgovarjal na vprašanja poslužencev Radija Slovenija ob 17. urici.

Toliko v opozorilo!

Bosnička

Карикатура М. Секерезовића

7. 235/90

RS za informiranje
fax. 212-312

Slovensko javnost in Hrvate iz Bosne, Hercegovine in Hrvaške, ki živijo v Sloveniji obveščamo o tem da pozdravljamo in podpiramo plebiscit za neodvisno in samostojno Republiko Slovenijo.

Inicijativni odbor
Hrvatske demokratske zajednice
za Slovenijo

Ljubljana, 20. decembra 1990

Po naročilu dr. Dularja pošiljam to izjavo za objavo v DELU (Helja iz Hrvaške, da je izjava na 2.strani DELA).
Lep pozdrav!

Tonje Franc

2

ZAKAJ NE ZA PLEBISCIT?

Po šestih mesecih je nova vlada pokazala kaj zna in zakaj se bo v bodoče prizadevala. Nas delavce je postal strah, ker imamo občutek, da so prišli na oblast sovražniki Slovenije. Zakaj imam tak občutek? Ministri so postali ljudje ki na volitvah sploh niso dobili veliko glasov, ampak so to postali le zaradi svoje krščanske duše, oziroma poznanstva s Peterletom. Sedaj se vidi da so to ljudje pod povprečjem, saj se sam predsednik skupščine obnaša v skupščini kot pastir. Ali naj takim ljuudem, ki ne poznajo nobene strpnosti do ljudi ki, drugače mislijo zaupamo?

Nezaposlenost raste, v naših domoveh se je naselila tesnoba in podira se vera v človeka vredno življenje. Naši politiki pa obnavljajo cerkve prekopavajo kosti in iz dneva v dan razdvajajo narod. Do volitev nisem nikogar sovražil danes pa je spisek sovražnikov že zelo dolg in ti soiz leve in desne strani.

Nova oblast iz dneva v dan spletkari in odstranjuje tudi dobre direktorje, sama pa postavlja neke LAMPIČE in njemu podobne. Sedaj se bo oblast lotila se ravnateljev šol in direktorjev bolnic. Ali naj se ob takih potezah republike in občinskih vlad zavzemamo za samostojno Slovenijo?

Nova oblast sprejema nove zakone brez mnenja delovnih ljudi, niti ne prenese nobenih ugovorov opozicije tako, da smo delavci postali že povsem brez vseh pravic. Omejuje se razprava o novi ustavi, papagajsko se oblast ozira čez mejo in prenaša njihove izkušnje na naša tla. Vse to pomeni, da nova oblast ne zaupa svojemu ljudstvu in da ni dovolj pametna, da bi poiskala za posamezne rešitve v lastni glavi.

Zaradi odnosa do delovnih ljudi, zaradi revanšizma, ki gleda iz oči novim politikom, zaradi gospodarskega kolapsa in spletkarjenja pri imenovanjih direktorjev delavci najbrž ne bomo mogli sleno podpreti plebiscit, ker se bojimo, da bi bili v samostojni republiki sužnji. Zato bom jaz glasoval proti.

1 Pismo Republiški volilni komisiji, v katerem avtor pisma komisiji predlaga, da za slovenske državljanje, ki niso slovenske narodnosti, sprejme strožje kriterije za pridobitev pravice do glasovanja. Arhiv Državnega zobra RS, fond Skupščina Slovenije, šk. 3, št. zadeve: 005-02/89-1/3-1.

2 Pismo Zakaj ne za plebiscit? Arhiv Državnega zobra RS, fond Skupščina Slovenije, šk. 3, št. zadeve: 005-02/89-1/5-1.

2

Republiška volilna komisija
Župančičeva 3
Ljubljana

14 DEC 1990	
PK	

V zvezi z izvedbo plebiscita čutim dolžnost, da opozorim na naslednje:

Med tistimi, ki imajo pravico udeležbe na plebiscitu, je gotovo tudi nekaj takih, ki niso niti "za" niti "proti", se pač nočejo ali ne morejo opredeliti. Bati se je, da bodo izrazili to svojo neodločnost tako, da na volišče ne bodo prišli. Seveda bo v tem primeru odsotnost upoštevana kot glas "proti", tega pa marsikdo od naštetih gotovo noče. Volilca bi bilo zato potrebno poučiti, predvsem preko javnih medijev, naj v takih primerih vendarle pridejo na volišče in oddajo glasovnico bodisi prazno, bodisi s prečrtanima ali obkroženima obema izbarama, torej neveljavno glasovnico. Edino v tem primeru ne bo njihova odločitev, da ne glasujejo ne "za", ne "proti", prikazana kot glas "proti".

Pozdravljeni!

V Postojni, dne 13.12.1990

J. Janč

1 Pismo Inicijativnega odbora Hrvaške demokratske skupnosti za Slovenijo v podporo plebiscitu. Arhiv Državnega zobra RS, fond Skupščina Slovenije, šk. 5, št. zadeve: 235/90.

2 Pismo, v katerem je izražena bojzen, da se bo neudelba na plebiscitu štela kot glas PROTI. Arhiv RS, AS 1210, Zbirka Plebiscit 1990, šk. 530.

Karikatura
M. Sekerezović, Politika ekspres, 23. 12. 1990, str. 5.

ZVEZA ZDRIJENJ BORCEV
NARODNOOSVOBODILNE VOJNE SLOVENIJE

REPUBLIKSKI ODBOR

Ljubljana, Vrata II

Sekcija španskih borcev

014-1/Po-2

PREDSEDSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE

Preb. 06 XII 1990

046/90

Predst. predsednik
Stanislav P. RS
Šuler, Cerkvenik
Ribarč

IV. Stališča do plebiscita

1. Upokojenci pozdravljamo napis plebiscita o samostojni in neodvisni Republiki Sloveniji.

- 4 -

14

Vabimo vse upokojence, da se plebiscita polnočtevilno udeležijo.

2. Od Izvršnega sveta, Skupščine Republike Slovenije in Predsedstva pričakujemo, da bodo v celoti zavarovali pravice, ki jih imajo upokojenci po mednarodnih konvencijah o socialni varnosti, ter pravice upokojencev in delavcev, ki prejemajo pokojnino iz drugih republik ali federacije oziroma so del svoje delovne dobe prebili v drugih republikah in pokrajnah Jugoslavije.

Ljubljana, 13. decembra 1990

UPOKOJENCI SLOVENIJE

3

Studentska vlada SOU
Kersnikova 4
Ljubljana

Izjava o plebiscitu :

Studentska vlada na svoji seji dne 19.12.1990 ugotavlja, da sedanje razmere v Jugoslaviji ne ustvarjajo pogojev za naše približevanje Evropi in svetu. Tudi poskus ustavovitve enotne Jugoslovanske Studentske organizacije je propadel, ker je bila poskušana ustavovitev speljana na podlagi preživetih metod preglasovanja. Zato Studentska vlada Studentske organizacije univerze v Ljubljani skupaj s slovenskim narodom išče samostojno demokratično pot v Jugoslavijo in svet. Sele, ko bomo dosegli popolno osamosvojitev, bomo lahko naše znanje uporabili doma in nam ne bo treba v tujino za ohranitev naše inteligentne in ekonomske eksistence. V plebiscitu vidimo uresničitev naših želja za popolno samostojnost posameznika, skupin in celotnega naroda. Edino v državi Sloveniji bomo lahko tudi studenti samostojno zaživeli in se enakopravno z drugimi sorodnimi organizacijami, kot enakopraven mednarodni subjekt, povezovali na mednarodnem prizorišču.

Predsednik Studentske vlade SOU
MARKO KUGAR

1 Stališča upokojencev do plebiscita. Arhiv Vlade RS, št. zadeve: 191-01/90-3/5-1.

2 Prošnja upokojenega zdravnika, naj mu Republiška volilna komisija omogoči glasovanje na plebiscitu. Arhiv RS, AS 1210, Zbirka Plebiscit 1990, šk. 530.

3 Izjava Studentske vlade Študentske organizacije Univerze v Ljubljani v podporo plebiscitu. Arhiv Državnega zborna RS, fond Skupščina Slovenije, šk. 5, št. zadeve: 001-01/90-2.

franc to CD, 18. XII 90
Lj. Mala Pleschinska poslojje

(82)

IZJAVA O PLEBISCITU

Ko je Društvo slovenskih pisateljev pred dobrim letom zahtevalo izvedbo veseljskega referendumu o suverenosti republike Slovenije, se pri tem vsakakor ni moglo nasloniti miti na izročilo nekdanjih političnih strank na Slovenskem niti ne na program tedaj edine stranke na oblasti, kar pa je ponovno olivljalo pot, ki so jo bili slakovali Trubar, Vodnik, Prešeren, Levstik, Cankar in vrata pesnikov in mislecev vse do današnjega dana. Zavrnito je tedaj skupaj z najodličnejšo plejado slovenske kulture bledo misel ilirizma in jugoslovenstva, ki svojim sodobnikom v različnih zgodovinskih prelomnicah zmeraj dopoveduje isto maločisto "resnice" o naši maločtevilnosti in svari pred nevarnostmi, ki pridejo na tako imenovane male narode, ki se leti postavljajo na lastne noge.

Ko se danes pridružujemo vsem tistim, ki iskreno klidejo na plebiscit, izhajamo iz prepričanja, da je boj, ki so ga bili največji mojki sinulih časov za priznanje slovenske kulturne samostnosti, danes, ob tej uri na koncu tisočletja, noj za sestojanje in neodvisno slovensko državo.

Današnja volja po izpolnitvi stoletnega stremljenja slovenskega naroda se ne ozira samo po naravnih pravicah narodov do lastne države, ampak se postavlja pred nas tudi kot dolžnost do skupnosti drugih narodov. Prenovljena Evropa bo dom suverenih.

PREDSEDSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE
Erjavčeva 17
LJUBLJANA

Slovenski španski borce smo na svojem sestanku dne 28.11.t.1. poleg zadev, ki nas zanimajo in prizadevajo, tokrat postavili na prvo mesto svojega razmišljanja naš odnos do dveh pomembnih in za našo republiko usodnih dejanj, ki so pred nami: sprejem prve ustave neodvisne Slovenije in še pred tem plebiscit, ki naj neodvisnost potrdi in po volji ljudstva uravna naše življenje v bodočnosti.

Zavedamo se odgovornosti in morebitnih trenutno negativnih posledic plebiscitarnega dejanja, toda nasilno discipliniranje Janezka, ki je zrasel v Janezu in terja le enakopravnost enakega med enakimi s pravico odločanja o lastni usodi, v Evropi danes ni več možno. Jadikovanje nad tem, kaj bo z nami, če nam nihče ne bo ponudil materialne in moralne pomoci za jutrišnji dan, ker smo majhni in nebogljeni, pa je cankarjanski posmeh ljudstvu, ki mu ni nikoli nihče nič daroval. Iz mnogih težav v preteklosti smo se vedno reševali z lastno močjo in tako bo tudi sedaj, če bomo znali ohraniti svoj ponos na dan odločitve. V nasprotnem primeru ne bomo živel bolje, pač pa bomo izgubili še tisto, kar nam je ostalo.

Borce v preteklosti za bodočnost naših otrok in vnukov.

Tajnik:
Vlado Makuc
M. Makuc

Predsednik:
Stanislav Bobnar
M. Bobnar

Za Društvo slovenski pisateljev

Rudi Šeligo, predsednik

1 Pismo slovenskih španskih borcev v podporo plebiscitu. Arhiv RS, AS 1944, Predsedstvo SR Slovenije, šk. 283.

2 Izjava Društva slovenskih pisateljev, zakaj glasovati DA na plebiscitu. Arhiv RS, AS 2040, Šeligo Rudi, šk. 3, a. e. 111.

Dan plebiscita

The day of the plebiscite

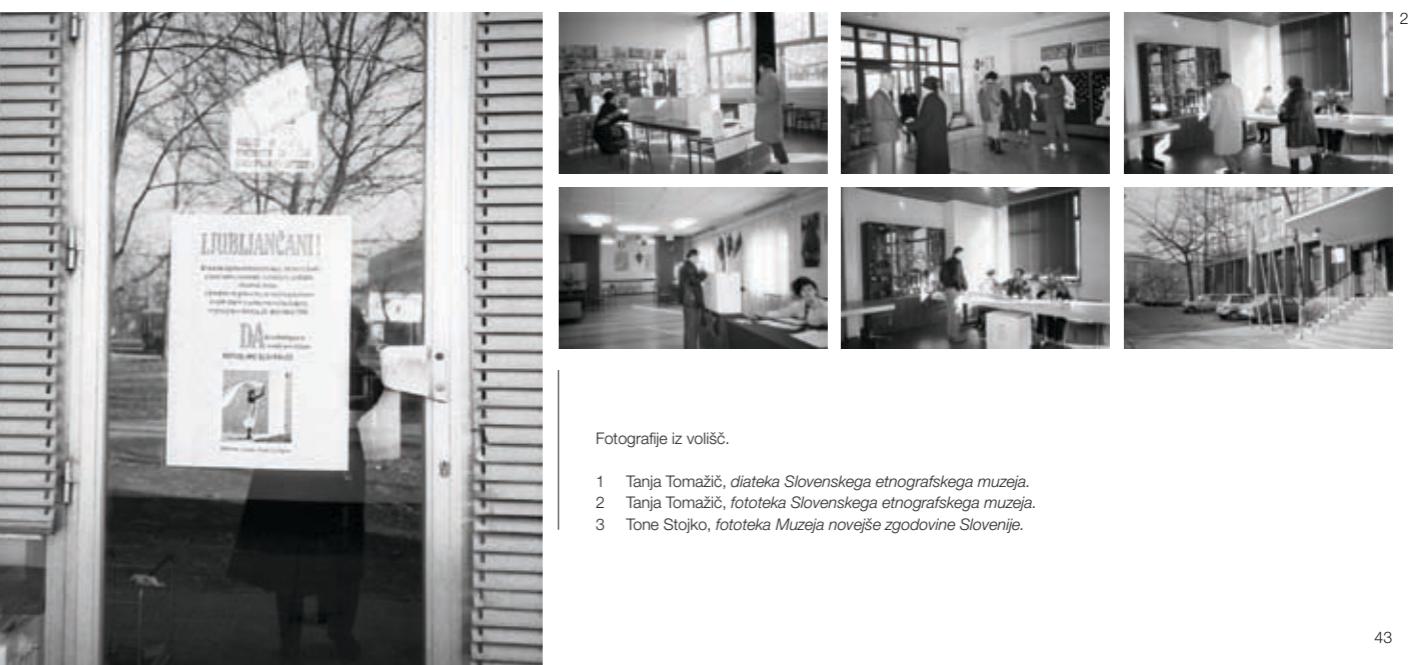
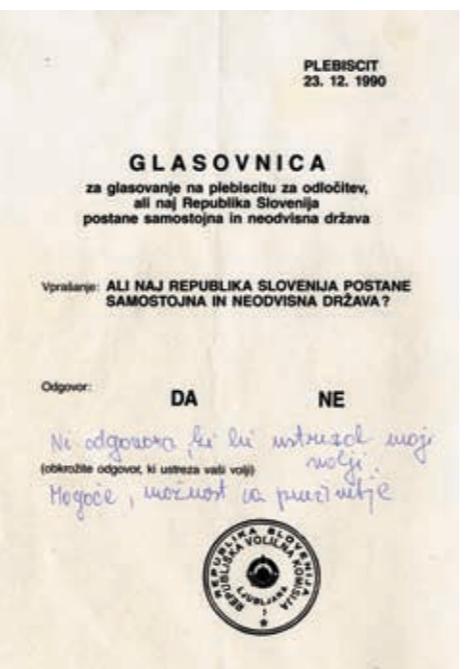
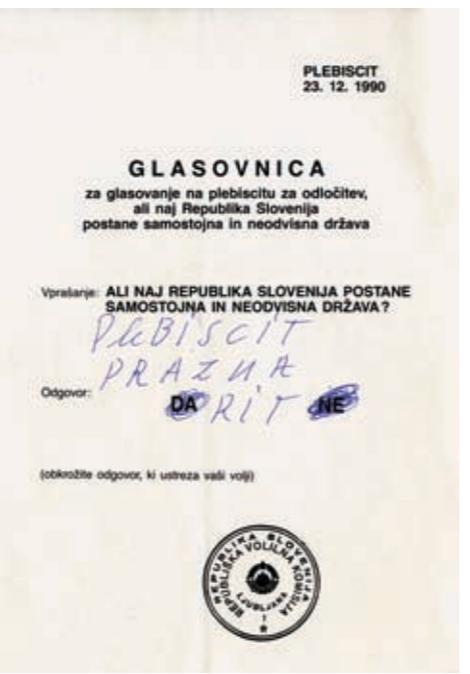
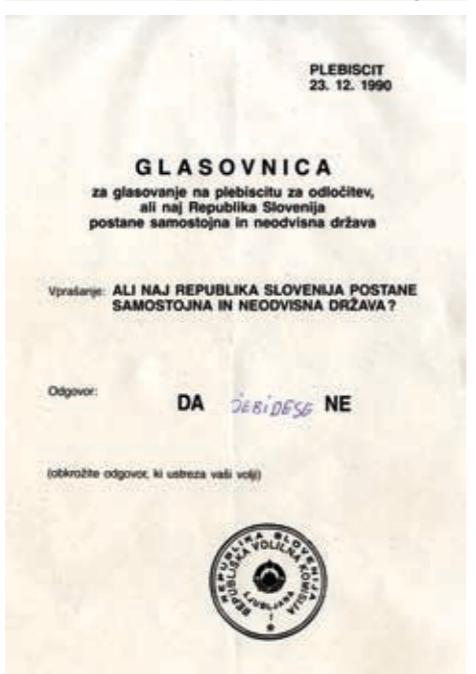
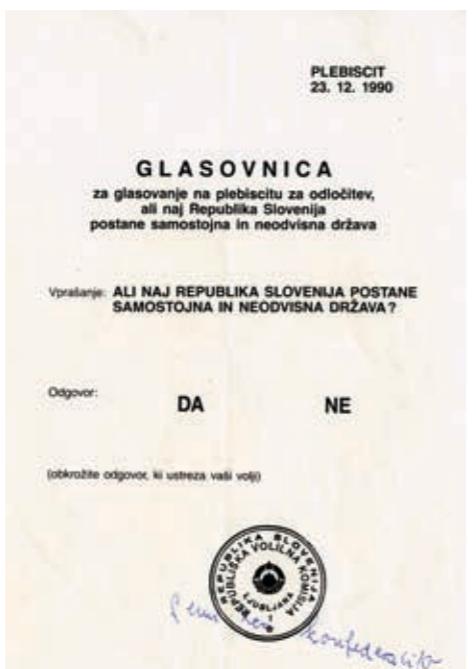
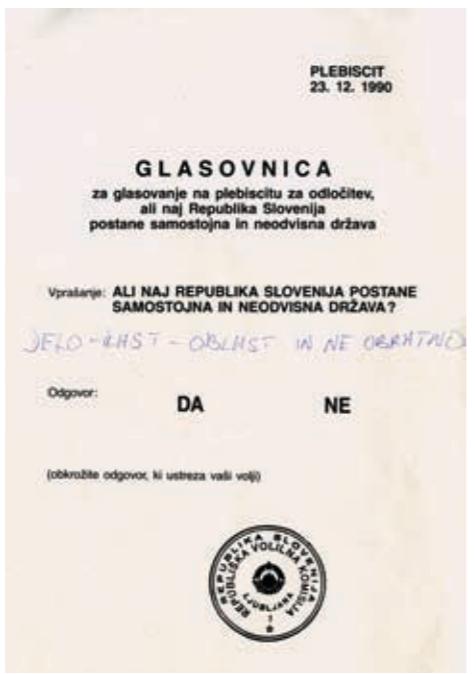
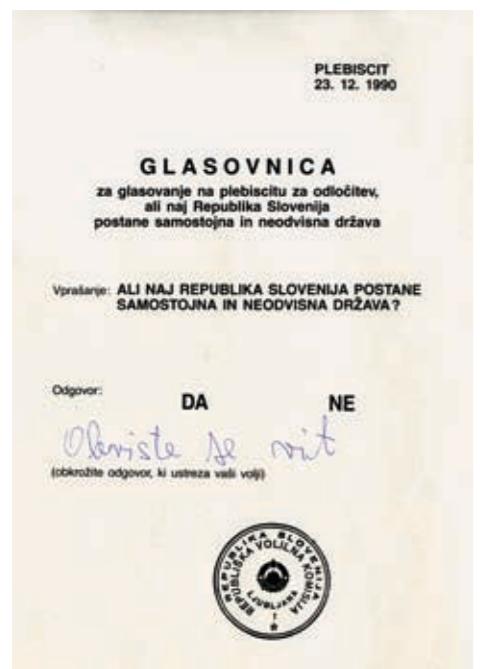
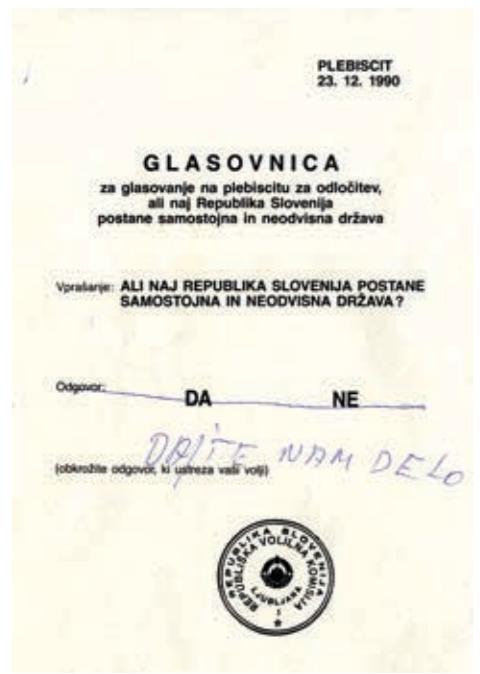
Odšli smo na volišča ... We Went to the Polling Stations...

Nedelja, 23. december, zgodovinski in usodni dan za samostojno Slovenijo in njeno neodvisnost na političnem, gospodarskem in kulturnem področju. O tem so odločali vsi državljeni Jugoslavije, ki so dopolnili 18 let, s poslovno sposobnostjo in stalnim prebivališčem v Sloveniji. Plebiscita se je lahko udeležilo 1.457.020 volivcev. Glasovalnih mest je bilo 4134, v 62 občinah po vsej Sloveniji, od tega 102 po bolnišnicah, domovih, zdraviliščih in priporih. Volišča so bila uradno odprta od 7.00 do 19.00 ure. Neuradni izidi so bili znani ob 24.00 uri.

Sunday, 23 December, was a historical and fateful day for the sovereign Slovenia and its independence in the political, economical and cultural field. This was decided on by all the citizens of Yugoslavia who had reached the age of 18, had the capacity to contract and a permanent residence in Slovenia. 1,457,020 voters could attend the plebiscite. There were 4134 polling stations in 62 municipalities all over Slovenia, 102 thereof in hospitals, homes, health resorts and detention centres. The polling stations were officially open between seven o'clock in the morning and seven o'clock in the evening. The unofficial election results were known at midnight.

Foto: Tone Stojko, fototeka Muzeja novejše zgodovine Slovenije.

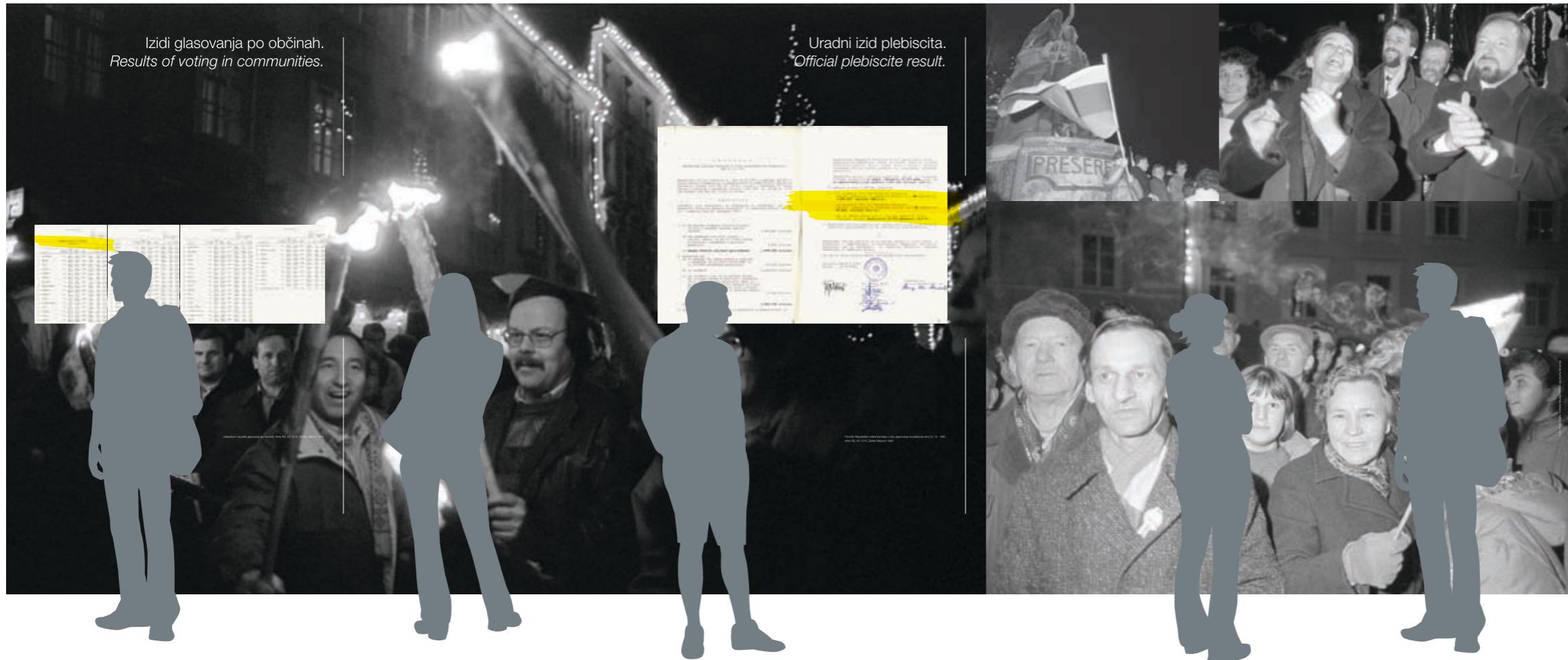
Neveljavne glasovnice. Arhiv RS, AS 1210,
Zbirka plebiscit 1990.

Fotografije iz volišč.

- 1 Tanja Tomažič, dlateka Slovenskega etnografskega muzeja.
- 2 Tanja Tomažič, fototeka Slovenskega etnografskega muzeja.
- 3 Tone Stojko, fototeka Muzeja novejše zgodovine Slovenije.

Z razglasitvijo uradnih rezultatov smo slavili zgodovinski uspeh vsega slovenskega naroda.

With the announcement of the official results, we celebrated the historical success of the entire Slovene nation.

Plebiscitni dan je minil v znamenju slavlja, še posebej po 19.00 uri, ko so se zaprla volišča. Po vsej Sloveniji je prevladovalo evforično vzdušje. 26. decembra je bil v Skupščini Republike Slovenije rezultat plebiscita slovesno razglasjen. Rezultat je bil več kot preričljiv, saj je na plebiscitno vprašanje z DA odgovorilo kar 88,5 % vseh volivcev, vpisanih v volilne imenike. Čestitke za sprejem tako pomembne odločitve so prihajale z vsega sveta. Po slavju je bila potrebna analiza trenutnega stanja, večina ljudi pa se je zavedala, da jih pred izpolnitvijo plebiscitnega cilja čakajo zahtevne naloge. Gospodarsko razpadanje zvezne države je narekovalo k čim prejšnji zaščiti lastnega gospodarstva in usposobitvi lastnega gospodarskega reda. Na osnovi plebiscitne odločitve je Republika Slovenija skoraj natanko 6 mesecev kasneje razglasila svojo neodvisnost.

The day of the plebiscite was a day of celebration, especially after seven o'clock when the polling stations closed. All over Slovenia there was a euphoric atmosphere. The outcome of the plebiscite was solemnly announced on 26 December in the Assembly of the Republic of Slovenia. The outcome was more than convincing, since as many as 88.5% of the voters entered on the electoral roll said "YES" to the plebiscite question. Felicitations for making such an important decision were coming from all over the world. After the celebration, an analysis of the current state was needed, with most of the people being aware that before accomplishing the plebiscite goal, difficult tasks had to be carried out. The economic decay of the federal state urged the protection of the economy as soon as possible and the establishment of its own economic order. Arising from the plebiscite decision, the Republic of Slovenia proclaimed its independence almost exactly six months later.

P O R D C I E D

REPUBLISKE VOLILNE KOMISIJE O IZIDU GLASOVANJA NA PLEBISCITU
DNE 23.12.1990

Republiška volilna komisija je dne 26.12.1990 na podlagi določb 7. člena Zakona o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 44/90) v zvezi z določbami 27. člena Zakona o volitvah v skupščine (Uradni list SRS, št. 42/89 in 5/90 ter Uradni list RS, št. 10/90 in 45/90)

metavale

naslednji izid glasovanja na plebiscitu za odločitev, ali ne Republik Slovenije postane samostojna in neodvisna država, ki je bil v nedeljo, dne 23. decembra 1990:

1. a) Na podlagi evidence volilne pravice,
je bilo v splošne volilne imenike
vpisano	1.496.860 volilcev
b) ker pomota niso bili vpisani v
volilni imenik, je po 77. členu Zakona
o volitvah v skupščine s potrdili
glasovalo	2.434 volilcev
c) skupno število volilnih upravičencev	1.499.294 volilcev
2. Glasovalo je:	
a) na podlagi 74. člena Zakona o volitvah
v skupščine 19.12.1990, 20.12.1990 in
21.12.1990 (predčasno glasovanje)	19.233 volilcev
b) na voliščih	1.329.523 volilcev
c) na voliščih, kjer je na podlagi določb
85. a člena Zakona o volitvah v skupščine
23.12.1990 potekalo glasovanje oseb, ki
so bile na dan plebiscita odsetne iz kraja
stalnega bivališča, ker so bile v bolniš-
nici, zdravilišču, domu za ostarele občane
ali v priporoč.	12.982 volilcev
d) na plebiscitu skupaj	1.361.738 volilcev

neodvisnosti Republike Slovenije se pri ugotavljanju izida glasovanja ne upoštevajo osebe, za katere organ za izvedbo plebiscita ugotovi, da se zaradi dela v tujini, služenja vojaškega roka ali zaradi vojaških vaj, niso mogle udeležiti glasovanja.

Republička volilna komisija ugovarjava, da se iz navedenih razlogov glasovanja ni moglo udeležiti 42.274 oseb, zato se za ugovarjanje izida upošteva 1.457.020 volilicev (100 %).

b) oddanih je bilo 1.359.581 glasova.

- na vprašanje "Ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država" je z DA odgovorilo 1.289.369 volilcev (88,5 %).
 - na vprašanje "Ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država" je z NE odgovorilo 57.000 volilcev (4,0 %).
 - ker iz oddane glasovnice ni bilo moč ugotoviti volje volilcev, je bilo neveljavnih 12.412 glasovnic (0,9 %).

4. Republiška volilna komisija pri ugotavljanju izida glasovanja ni ugotovila nepravilnosti, ki bi vplivale na izid glasovanja.

11

Republiška volilna komisija je na podlagi določb 3. člena Zakona o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, ugotovila, da je odločitev, da Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država,
sprejeta,
kteror je zaviso izvedba vseh obveznih posledic.

Stevilkat: RVK-P 1-1/90
Datum: 26.12.1990

sd

Predsednica:
Marija Ude-Harintek -
Marija Ude-Christek

PLEBISCIT

stran - 1
 glas: 4 26.12,9%
 ugr: 4 17.44

UDDELEŠINA IN REZULTATI GLASOVANJA

PO OBČINAH

občina	število votantov	upošte- vališč izid	SPLAHAJ		od- dihnih	za	proti	nevel- javne
			glas.	glas.				
1 AJSONSEKIN	51	16452 100,0%	15774 95,1%	15773 92,2%	15164 90,0%	497 3,3%	122 0,8%	0,7%
2 BREZICE	107	16854 100,0%	17556 94,1%	17556 97,1%	16786 90,0%	861 3,3%	109 3,9%	0,9%
3 CELJE	112	48768 100,0%	45677 93,7%	44831 95,2%	42496 90,7%	1923 3,3%	414 1,3%	0,8%
4 ČERNIGOR	29	11293 100,0%	10790 95,2%	10790 97,3%	10236 90,7%	368 3,3%	146 1,3%	1,3%
5 ČRNOBLEJ	84	13147 100,0%	12544 95,1%	12544 95,1%	11973 91,1%	474 3,6%	97 0,7%	0,7%
6 DOMAVE	44	21832 100,0%	20199 94,9%	20197 94,9%	21214 91,5%	868 2,7%	203 0,6%	0,6%
7 DRVOGOHAD	19	6218 100,0%	5848 94,1%	5848 92,0%	5718 90,7%	102 1,6%	28 0,4%	0,4%
8 GORNJA RADGONA	20	15493 100,0%	14350 92,6%	14349 92,6%	13900 89,7%	382 2,3%	97 0,6%	0,6%
9 BROSLJLJE	49	20151 100,0%	18937 94,0%	18929 94,0%	18335 91,0%	448 2,2%	142 0,7%	0,7%
10 HRASTNIK	25	8581 100,0%	7747 92,3%	7747 92,3%	7285 86,7%	480 5,5%	84 1,0%	1,0%
11 IDRIZA	48	12772 100,0%	12086 94,5%	12085 94,5%	11720 91,6%	252 1,7%	220 1,5%	1,5%
12 ILIRSKA BISTRICA	37	11195 100,0%	10730 95,8%	10722 95,8%	10356 92,3%	279 2,5%	97 0,6%	0,6%
13 IDRIJA	14	10381 100,0%	9410 90,6%	9410 90,6%	8499 81,4%	782 7,2%	199 1,9%	1,9%
14 JESENICE	58	23601 100,0%	21593 91,8%	21572 91,8%	19997 76,8%	2688 11,7%	317 1,1%	1,1%
15 KAHNIK	29	20702 100,0%	19342 93,4%	19336 93,4%	18610 89,9%	554 2,7%	174 0,9%	0,9%
16 KOČEVJE	55	15610 100,0%	12550 92,2%	12549 92,2%	11773 86,6%	812 4,9%	144 1,1%	1,1%

PLEBISCIT

stran : 2
datum : 26.12.90
ura : 12:14:44

občina	stevilo vsih/e ili/e	upoštev anje		od- hodka	za	proti	neodlo čeno
		zadnjih glasov	glasov				
17. KOPER	70	34860	31233	31230	28463	2239	332
	100,0%	89,5%	89,5%	81,6%	8,4%	1,5%	
18. KRAJN	100	32246	48746	48744	45642	2544	308
	100,0%	97,1%	97,1%	87,2%	4,9%	1,0%	
19. KRŠKO	111	20544	19929	19923	18999	423	111
	100,0%	93,1%	93,1%	92,4%	2,1%	0,3%	
20. LASKO	33	14024	12254	12246	12056	302	105
	100,0%	94,4%	94,4%	91,5%	2,2%	0,7%	
21. LENART	25	12443	11501	11501	11235	184	82
	100,0%	92,2%	92,2%	90,2%	1,3%	0,7%	
22. LENČINA	45	18912	17026	17026	16426	459	141
	100,0%	90,5%	90,5%	87,3%	2,4%	0,7%	
23. LITIJJA	28	12500	12997	12991	12147	379	105
	100,0%	93,3%	93,3%	90,0%	2,5%	0,8%	
24. LJUBLJANA-BEZIDRIČ	80	42204	39114	39099	35317	3252	340
	100,0%	90,4%	90,4%	81,6%	7,8%	1,2%	
25. LJUBLJANA-CENTER	29	22687	19412	19296	17407	1844	349
	100,0%	85,6%	85,6%	78,7%	7,2%	1,5%	
26. LJUBLJANA-PORTA POLJE	82	24072	40846	40832	41454	4700	692
	100,0%	86,7%	86,7%	86,7%	8,7%	1,3%	
27. LJUBLJANA-SIŠKA	86	34479	28770	28766	26275	4354	739
	100,0%	89,9%	89,9%	81,7%	7,1%	1,1%	
28. LJUBLJANA-VIC RUDNEH	111	40908	55159	54797	51551	2672	973
	100,0%	90,6%	90,6%	84,6%	4,4%	0,9%	
29. LJUTOMER	35	13517	12016	12006	12743	266	56
	100,0%	86,4%	86,4%	94,0%	1,1%	0,4%	
30. LOSATEC	19	4882	5492	5490	4238	197	42
	100,0%	94,2%	94,2%	99,8%	2,9%	0,6%	
31. MARIBOR	217	117908	106379	106309	101172	4541	796
	100,0%	90,6%	90,6%	93,0%	3,9%	0,7%	
32. METLIKA	32	5896	5425	5425	5170	205	92
	100,0%	92,2%	92,2%	87,8%	5,8%	0,9%	
33. MOŽIRJE	31	12021	11422	11421	11176	182	83
	100,0%	95,0%	95,0%	93,0%	1,5%	0,7%	
34. MURSKA SOBOTA	150	47200	44500	44500	40065	1163	272
	100,0%	94,2%	94,2%	91,2%	2,8%	0,6%	

PLEBISCIT

stran 3

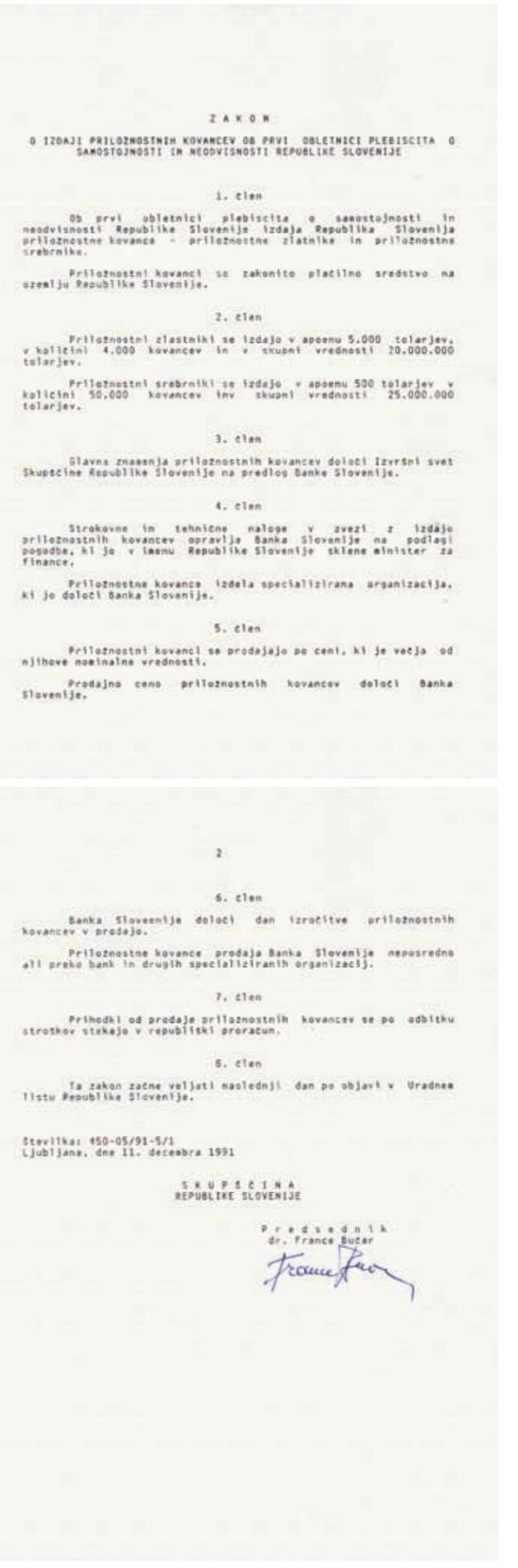
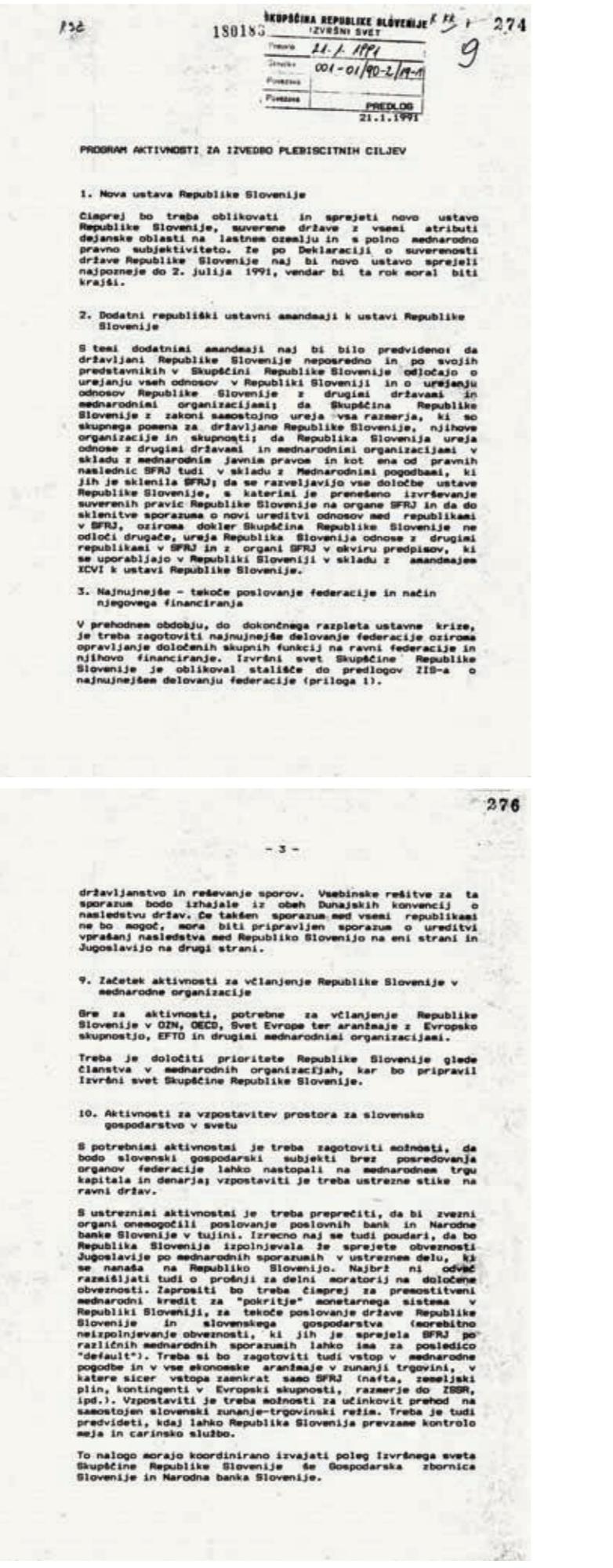
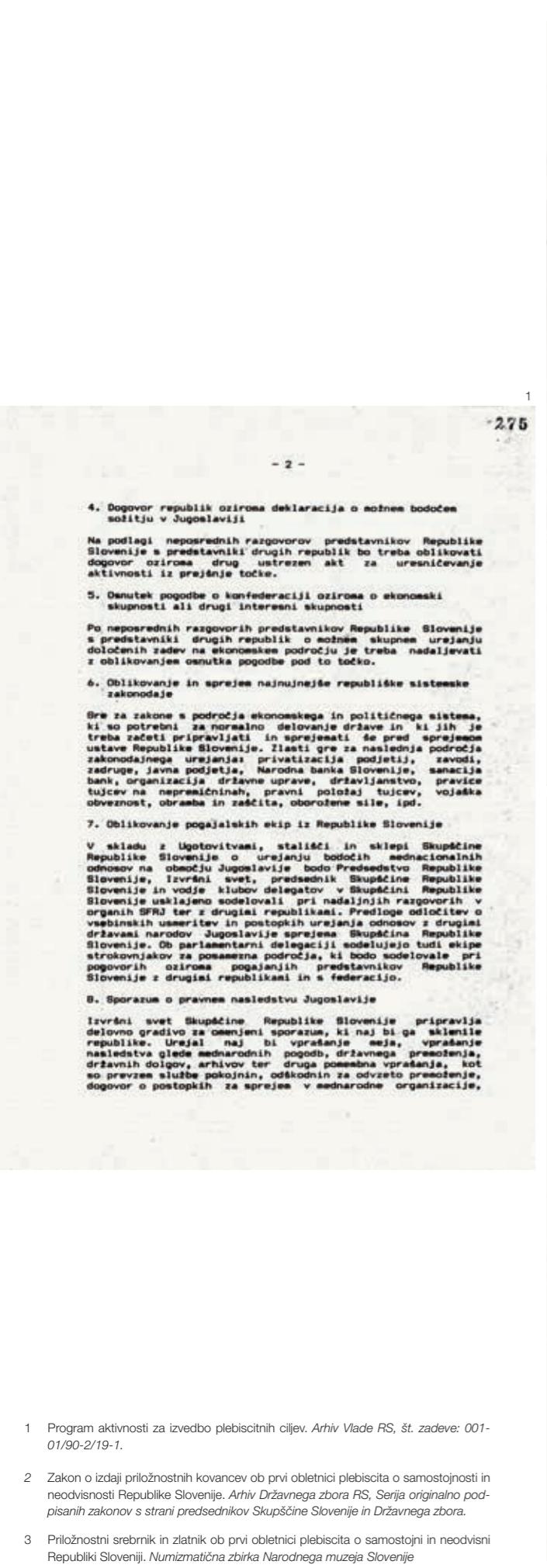
datum : 26.12.90
ure : 12:44

občina	Število volilac za	upošl. za od- delenih za	pravil- nosti jame	SLOVENIA (%)	
				od- delenih za	pravil- nosti jame
35 NOVA GORICA	100	45063	42414	42412	90%
		100,0%	94,1%	94,1%	94,1%
36 NOVO MESTO	102	42234	39969	39976	93%
		100,0%	94,7%	94,7%	94,7%
37 ORMOZ	66	12816	12215	12213	99%
		100,0%	95,3%	95,3%	95,3%
38 PESNIČA	24	13392	12419	12419	93%
		100,0%	92,7%	92,7%	92,7%
39 PIRAN	29	12559	11019	11010	88%
		100,0%	87,8%	87,8%	87,8%
40 POSTOJNA	82	15025	12821	12774	87%
		100,0%	82,0%	85,2%	85,2%
41 PTUJ	191	49900	47095	47020	93%
		100,0%	94,4%	91,9%	91,9%
42 RADLJE	28	12306	11066	11065	88%
		100,0%	96,9%	98,2%	97,3%
43 RADOVNIČIJA	49	28475	27908	27927	97%
		100,0%	94,2%	97,1%	97,1%
44 RAVNE	45	20040	18927	18927	93%
		100,0%	94,5%	91,8%	91,8%
45 RIBNICA	48	9019	8727	8726	94%
		100,0%	96,0%	93,4%	93,4%
46 RUBE	29	11479	10676	10602	90%
		100,0%	92,7%	89,8%	89,8%
47 SEVNICA	45	12554	12840	12840	93%
		100,0%	94,7%	93,1%	93,1%
48 SEZANA	125	18419	17442	17427	93%
		100,0%	95,0%	91,4%	91,4%
49 SLOVENSKI ŠTIPEC	29	14831	13995	13995	93%
		100,0%	94,2%	91,8%	91,8%
50 SLOVENSKA BISTRICA	125	22971	22414	22409	98%
		100,0%	97,8%	97,4%	97,4%
51 SLOVENSKI KONJICE	54	15384	14798	14740	94%
		100,0%	95,9%	94,2%	94,2%
52 ŠENTJUR	55	14025	12855	12849	99%
		100,0%	91,6%	89,6%	89,6%

PLEBISCIT

2

občina	št. voliv. za izid	od- danih	ZA	PROTI	nevel- jaju-	stran	
						upošti.	
			ŠIRIJA OLAS.	ŠIRIJA OLAS.	strana	strana	strana
53 SKOFJA LOKA	69	26677 100,0%	25379 95,7%	25377 92,3%	24631 86,9%	771 1,8%	175 0,7%
54 SVARJE PRI JELSAH	60	22837 100,0%	20370 89,2%	20348 95,0%	19829 92,0%	410 2,1%	127 0,5%
55 TOLMIN	100	19949 100,0%	15220 95,4%	15229 92,0%	14590 87,4%	384 2,1%	155 1,0%
56 TRBOVLJE	37	14418 100,0%	13595 95,0%	13518 95,0%	12772 87,4%	822 4,2%	124 0,8%
57 TRENJE	71	12998 100,0%	12080 94,6%	12080 92,9%	11708 82,9%	297 2,4%	83 0,7%
58 TRZIC	24	10849 100,0%	10220 94,2%	10212 98,8%	9632 88,8%	469 4,2%	111 1,0%
59 VELENJE	44	30212 100,0%	27401 96,4%	27398 94,4%	25570 84,4%	1769 5,6%	117 0,4%
60 VERNIKA	30	12985 100,0%	12194 95,7%	12096 95,7%	12235 87,6%	609 4,9%	188 1,5%
61 ZAGORJE	48	12527 100,0%	11845 94,7%	11865 94,7%	11284 89,9%	510 4,1%	91 0,7%
62 DALEC	72	29418 100,0%	27176 95,2%	27175 95,2%	26292 90,7%	704 2,4%	177 0,6%
63 VOLNICE,ZDRAV.,D.OSTA	102	0	11793	11793	11218	554	157

Primožnostni kovanci
Jubilejni, spominski ali kar zbirateljski kovanci so izdelani iz kvalitetnejših kovin, lahko tudi iz zlata in srebra, na katerih so z zahtevnejšo tehnologijo kovanja predstavljeni motivi, ki so vezani največ na tri politične, zgodovinske, znanstvene, kulturne, športne, humanitarne in druge pomembne dogodke, ki so splošnega pomena za Republiko Slovenijo ali pa imajo širši mednarodni pomen. Zaradi kakovostnejšega materiala, zahtevnejšega kovanja in majhnih naklad so ti kovanci v prodaji običajno dražji od njihove nominalne vrednosti in v Sloveniji z njimi lahko celo plačujemo, medtem ko imajo v ostalih državah le numizmatično vrednost. Sočasno so lahko izdani tudi spominski tečajni kovanci, ki pa zaradi običajne naklade obdržijo nominalno vrednost.

Prvi primožnostni kovanci, z nominalno vrednostjo 500 tolarjev, so bili izdani ob prvi obletnici plebiscita o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. Oblikovalec je bil Miljenko Licul s sodelavcem Zvoncem Kosoveljem. Ob 5. obletnici osamosvojitve so bili izdani zlatniki z nominalno vrednostjo 5000 tolarjev, srebrniki z nominalno vrednostjo 500 tolarjev ter tečajni kovanci z nominalno vrednostjo 5 tolarjev. Avtorja likovne podobe zlatnika in tečajnega kovanca sta Gorazd in Matjaž Učakar, avtor srebrnika pa Tomaž Pilich. Ob 10. obletnici Republike Slovenije in tolarja je Republika Slovenija izdala primožnostne kovance: zlatnike z nominalno vrednostjo 20.000 tolarjev, srebrnike z nominalno vrednostjo 2.000 tolarjev ter tečajni kovanec z nominalno vrednostjo 100 tolarjev. Ta je izdelan iz zlitine 75 % bakra in 25 % niklja. Motiv na kovancih so domisli: Matevž Čelik, Domen Fras in Vasja Semolič.

Commemorative Coins
Jubilee, memorial or collector's coins are minted from quality metals, including gold and silver. The motives are minted with advanced technology and refer at the most to three political, historical, scientific, cultural, sporting, humanitarian and other important events that are of general significance for the Republic of Slovenia or have broader international significance. Due to the quality material, advanced mintage and limited edition, these coins are normally sold for more than their face value and can in Slovenia even be used for payment, while their value in other countries is only numismatic. Simultaneously, commemorative circulation coins may be issued, which due to the normal edition, retain their face value.

The first commemorative coins with the face value of 500 tolars were issued on the first anniversary of the Plebiscite on the Sovereignty and Independence of the Republic of Slovenia. The designer was Miljenko Licul with his co-worker Zvonem Kosovelj. On the fifth anniversary of the gaining of independence, gold coins were issued with the face value of 5,000 tolars, silver coins with the face value of 500 tolars, and circulation coins for 5 tolars. Authors of the artistic image of the gold coin and the circulation coin are Gorazd and Matjaž Učakar, and Tomaž Pilich of the silver coin. On the tenth anniversary of the Republic of Slovenia and the tolar as well, the Republic of Slovenia issued commemorative coins: gold coins with the face value of 20,000 tolars, silver coins with the face value of 2,000 tolars, and the circulation coin with the face value of 100 tolars, which was made of an alloy containing 75 % of copper and 25 % of nickel. Matevž Čelik, Domen Fras and Vasja Semolič came up with the motif on the coins.

Prizori slavlja in veselega vzdušja na ulicah ob uspehu plebiscita. Foto: Tone Stojko, fototeka Muzeja novejše zgodovine Slovenije.

www.rps.si

© cankarjev dom

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

9 789616 638142

Cena: 5 EUR